Vår.ref. 22/21 - 2

Innkalling til havnestyremøte for Moss Havn KF

Møte nr. 1/2022
Møte dato: 18.02.2022 kl. 08.00 til kl. 11.00
Møte sted: Stensgata 1

Moss havnestyre:

NAVN	ROLLER	TELEFON	E-POST
Fred Jørgen Evensen	**styreleder**	**915 78 200**	Fred.Jorgen.Evensen@politiker.moss.kommune.no
Terje Turøy	**nestleder**	**913 85 414**	terje.turoy@politiker.moss.kommune.no
Kristin Lind-Larsen	**medlem**	**992 41 585**	kristin.lindlarsen@gmail.com
Gretha Kant	**medlem**	**951 49 664**	gretha.kant@moss.kommune.no
Erlend Wiborg	**medlem**	**918 25 858**	post@erlendwiborg.com
Freddy Rinden	**Ansattes rep.**	**926 81 447**	freddy@moss-havn.no
Ulf Raab	**Bruker rep.**	**911 49 785**	ulf.raab@greencarrier.no

Mette-Gro Karlsen	varamedlem	905 22 104	mette-gro.karlsen@politiker.moss.kommune.no
Anne- Lise Gjøstøl	varamedlem	928 60 375	anlire@online.no
Trond Valde	varamedlem	906 23 233	trond.johan.valde@politiker.moss.kommune.no
Jørn Roald Wille	varamedlem	922 28 499	jorn.wille@politiker.moss.kommune.no
Anette Mjelde	varamedlem	941 59 640	anette.mjelde@politiker.moss.kommune.no
Birthe Carlsen	Ansattes rep.	930 06 826	birthe@moss-havn.no
Jørgen Vogt	Bruker rep.	977 596 77	jorgen.vogt@greencarrier.no

Sekretær: Liv Grete Øyan Moe – tlf. nr. 936 90 699 liv@moss-havn.no

På vegne av havnestyrets leder; Fred Jørgen Evensen innkaller vi medlemmene i Moss havnestyre til møte.

Spørsmål til administrasjonen sendes skriftlig i god tid før styremøtet, samt at eventuelle frafall meddeles til havnestyrets sekretær.

Til behandling foreligger følgende saker:

Orientering om status regulering av lagerbygg syd. Her vil vi koble opp rådgiver fra Norconsult som gir oss en redegjørelse.
Dette vil vi gjøre etter at Ringvirkningsanalysen er presentert og behandlet ca. kl. 09.00.

Saker:		**Side:**
Nr. 1:	Godkjenning av innkalling og saksliste	
Nr. 2:	Saker til eventuelt	
Nr. 3:	Ringvirkningsanalyse Moss havn, en representant fra GEMBA presenterer saken	**1**
Nr. 4:	Innløsning av feste tomt Værftsgt 1C	**25**
Nr. 5:	Årsrapport, styrets årsberetning og rapport aktivitets – og redegjørelsesplikt	**35**
Nr. 6:	Årsregnskap Moss havn 2021	**43**

Orienteringer fra havneadministrasjonen:

Med vennlig hilsen
Liv Grete Øyan Moe

Sekretær i havnestyret
Moss Havn KF

STYRESAK NR. 3/2022: RINGVIRKNINGSANALYSE MOSS HAVN

HAVNESJEFENS FORSLAG TIL INNSTILLING/VEDTAK:
Havnestyret tar rapporten til orientering

DOKUMENT VEDLAGT SAKEN:
- Moss havn – Ringvirkningsanalyse fra GEMBA, februar 2022

SAKSUTREDNING:

SAKSBEHANDLER: Øystein Høsteland Sundby

SAKSOPPLYSNINGER:
I 2015 ble samfunnsnytten av Moss havn kartlagt av SITMA as. Resultatene av dette ble oppsummert i rapport, «Samfunnsnytten av Moss havn – i et lokalt, regionalt og nasjonalt perspektiv».

Det har vært en stor utvikling på de årene som er gått siden 2015. Gjeldende strategiplan for Moss havn KF har et særskilt punkt om å *synliggjøre effekten av havnens verdiskapning.* Administrasjonen hadde gjennomføring av ringvirkningsanalyse som tiltak i sin handlingsplan for 2021. Havnestyret ble orientert om dette i sitt møte den 1. juni 2021 gjennom melding nr 1 2021.

Analyserapporten arbeidet er nå klar og følger som dokument vedlagt i denne saken.

Oppsummert viser rapporten følgende for analyserte effekter basert på 2020-tall i Moss havneklynge og havnetiltrukkede bedrifter totalt:

- Totalt 1.069 sysselsatte årsverk
- Total omsetning på 2.309 millioner kroner
- Total verdiskapning på 852 millioner kroner
- Total genering av skatter på 100 millioner kroner

Analysen er gjennomført av det danske selskapet GEMBA Seafood Consulting. GEMBA har fra 2007 og til 2021 gjennomført ringvirkningsanalyser for 33 havner, hvorav 18 er danske og 15 er norske. For flere havner er analysene gjennomført både to og tre ganger, da med cirka 5 års tidsintervall. På denne måten kan man følge utvikling over tid.

GEMBA vil presentere rapporten i havnestyrets møte den 17. februar 2022.

VURDERINGER:
Rapporten er utarbeidet etter anerkjent vitenskapelig metodikk som er brukt for tilsvarende analyser av havner i Danmark og Norge. Resultatene viser at Moss havn er av stor betydning for arbeidsplasser og verdiskapning i Moss og nabokommunene.

MILJØKONSEKVENSER:
Ingen direkte

KONKLUSJON:
Havnesjefen konkluderer i tråd med innstilling. Rapporten publiseres på våre nettsider.

Moss Havn – Ringvirkningsanalyse

Utført for Moss Havn av GEMBA Seafood Consulting A/S

Februar 2022

Innholdsfortegnelse

1 Introduksjon og hensikt 2
2 Metode 3
3 Moss havneklynge 4
4 Næringsstrukturen i Moss havneklynge 10
5 Økonomiske virkninger av havneaktivitetene i Moss 16
6 Konklusjon 18
Vedlegg 19

1 Introduksjon og hensikt

Formålet med analysen er å definere og vurdere de økonomiske ringvirkningene aktivitetene på Moss Havn har for omlandet.

Analysen presenterer en oversikt over aktiviteter på områder som er eid av Moss Havn og de private havneområdene i kommunen. Sammen vurderes effekten av disse aktivitetene på Mosseregionen. Med dette grunnlaget vil analysen ta utgangspunkt i den havnebaserte virksomheten som omgir Moss, og inneholder dermed flere selskaper enn kun de som kan direkte knyttes til Moss Havn KF.

Virkningene tilskrives hovedsakelig områdene i Moss kommune, men skaper også ringvirkninger i hele Mosseregionen. Det er selskaper i hele Mosseregionen som er avhengige av havnen, og dens tilstedeværelse skaper dermed arbeidsplasser og verdi lengre ut i regionen enn kun i havnens nærliggende områder. Dataen som er samlet i denne rapporten baseres på tall i fra 2020.

Analysen skisserer havneklyngen i Moss sin næringsprofil med både de offentlige og private havneområdene i kommunen. Dette betyr at havneaktiviteter som finner sted på private kaier er en del av analysen og er tatt med i kalkulasjonene av effektene fra havnene. Disse aktivitetene er rapportert både selvstendig og sammen med kjerneaktivitetene på arealer eid av Moss Havn.

Container-aktiviteten på Moss Havn er svært viktig for flere bedrifter i regionen. Aktivitetene til disse bedriftene er ikke inkludert som direkte effekter i analysen, men er fremhevet som bedrifter som er svært avhengige av containergjennomstrømningen over Moss Havn.

En ringvirkningsanalyse av Moss Havn ble utført av konsultenselskapet SITMA i 2013. SITMA sin analyse tok utgangspunkt i de offentlige kaiene og havnearealene som er eid av Moss Havn KF (Kommunalt Foretak). Denne analysen tar et bredere perspektiv og vurderer hele Moss havneklynge.

2 Metode

GEMBA Seafood Consulting A/S har i samarbeid med Moss Havn samlet data fra bedrifter med havneaktiviteter.

Dette inkluderer:

- **Havneavhengige bedrifter**: Bedrifter som er lokalisert på havnen og er helt avhengig av havnens infrastruktur for å kunne driftes.
- **Havnetiltrukkede bedrifter:** Bedrifter som er tiltrukket havnen, har en sterk tilknytning til havnens tjenester, og er typisk lokalisert i nærheten av havnen.
- **Havneinduserte bedrifter:** Bedrifter som ikke er i nærhet av havnen, men som har utviklet deres virksomhet gjennom eksport på havnen og er i nær samhandling med selskaper i de to overnevnte kategoriene.

Analysen er basert på den økonomiske modellen utviklet av industriorganisasjonen Danske Havner for verdsettelse av havners økonomiske ringvirkninger i lokalsamfunn. Siden 2007 har modellen blitt brukt til å kartlegge ringvirkningene på over 20 havner i Danmark og 14 i Norge. Modellen er basert på en objektiv vurdering av de direkte, indirekte, og induserte økonomiske virkningene av havnens aktivitet, og gjør det mulig å måle havnens sysselsettingsstruktur og økonomiske betydning for regionen, dvs. kommune og fylke.

Dataen i analysen er samlet fra 21 bedrifter i Moss havneklynge. For å kunne skape en bedre forståelse av dynamikken og virksomhetsstrukturen ble det gjennomført 7 intervjuer med bedrifter som har betydelig innvirkning på havneaktivitetene i Moss.

Analysen er basert på data fra 2020 som beskriver antall ansatte og omsetning i selskaper. Dette innebærer at analysen viser et øyeblikksbilde av havnens nåværende profil og tillater en vurdering av havnens virksomhetsutvikling. For ytterligere beskrivelse av metodikken, se vedleggene.

Kalkulasjonene i analysen er utført gjennom et samarbeid mellom GEMBA Seafood Consulting A/S og Universitetet i Sør-Danmark. GEMBA Seafood Consulting A/S har utarbeidet denne analysen i perioden september til november 2021.

3 Moss havneklynge

Moss Havn ligger i Viken Fylkeskommune, på østsiden av Oslofjorden, og er sentral i Moss havneklynge.

Havneklyngen består av to havner: byhavnen med stor container- og godsaktivitet, og logistikksenteret, innlandshavnen, i utkanten av Moss. Byhavnen, som er den eldste av de to, er sentralt plassert i byen og har en ideell lokasjon for fergetransport og last og loss av containere. I tillegg til de to havneområdene eid av Moss Havn, er det flere bedrifter som er avhengige av havnen sine tjenester for import og eksport, og noen av bedriftene har egne kaiområder.

Dette betyr at Moss havneklynge inkluderer aktiviteter og selskaper slik som fergeoperasjonen til og fra Horten, lager- og logistikkselskaper, Rockwool, Aker Solutions, og Wärtsilä.

Tunge løft på Aker sin kai

Den sentrale og urbane plasseringen av havneområdene og kaiene ved Moss Havn betyr at det er en øvre grense for bedrifter til å ekspandere i disse sentrale områdene. Dette problemet løste Moss Havn ved byggingen av en innlandshavn i 2018. Innlandshavnen

utvidet Moss Havn sine arealer med 45 000 kvadratmeter og muliggjorde en videre utvikling av havnens containerhåndtering.

Med omtrent 5 km til byhavnen ligger innlandshavnen praktisk posisjonert for transport av containere mellom de to havnene. I tillegg tillater nærheten til E6 en effektiv import og eksport av varer. Figur 1 viser lokasjonen av de to havneområdene og de private bedriftene som utgjør Moss havneklynge.

Figur 1: Lokasjonen av byhavnen og innlandshavnen. De blå områdene er eid av Moss Havn KF og de grønne områdene er private kaier. Sammen utgjør de Moss havneklynge.

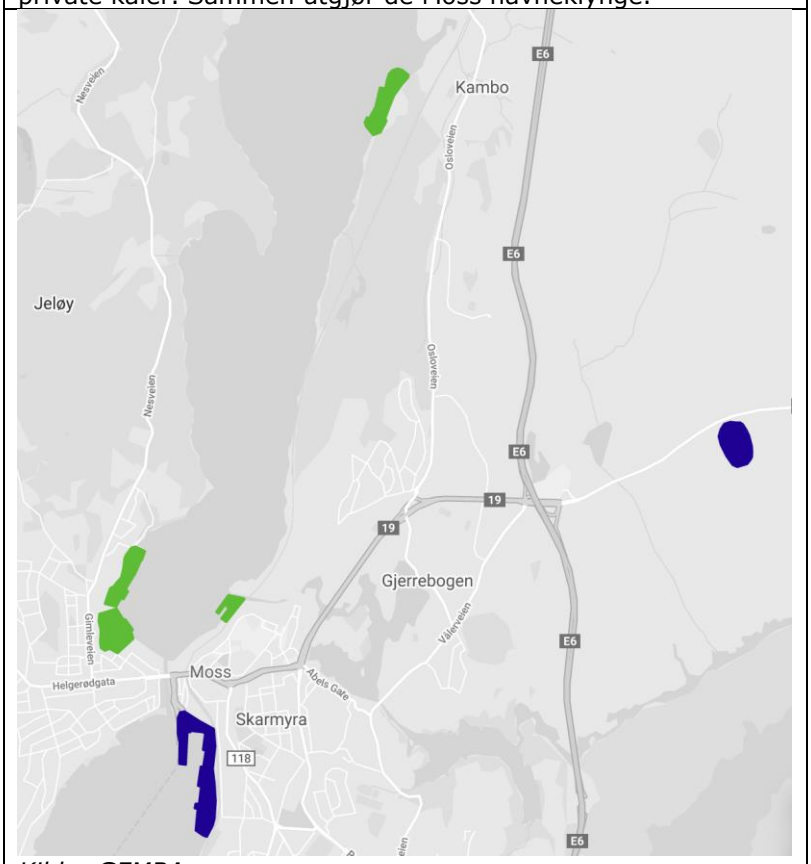

Kilde: GEMBA

Med sin plassering på østsiden av Oslofjorden har Moss Havn blitt et senter for logistikk i Sør-Øst Norge. Direkte veiforbindelser til Oslo og Sverige, og en fergeforbindelse til vestsiden av Oslofjorden, gjør havnen attraktiv for import og eksport. Sør-Øst Norge har omtrent 2 millioner innbyggere og dermed omtrent halvparten av den norske befolkningen. Bedriftsaktivitetene i området er derfor sentrert rundt logistikk.

Den nylige etableringen av innlandshavnen, som er nabo til Moss Næringspark, styrker Mosseregionen sin evne til å være et senter for logistikk og styrker Moss Havn sin posisjon i dette logistikksystemet. Europris valgte å etablere sitt nye sentrallager på 60 000 kvadratmeter i Moss Næringspark spesielt på bakgrunn av innlandshavnen.

Den store containeraktiviteten på Moss Havn er svært viktig for flere store selskaper i regionen. Store kjeder innenfor detaljhandel har varehus i 'Vestby Næringspark' og 'Moss og Våler Næringspark' og bruker containertransport fra havnen i stor grad. Figur 2 illustrerer lokasjonene til bedriftsparkene og sentrale bedrifter.

Figur 2: Overblikk over Moss havneklynge (blå sirkel) og relevante bedriftsområder som bruker havnen sine tjenester.

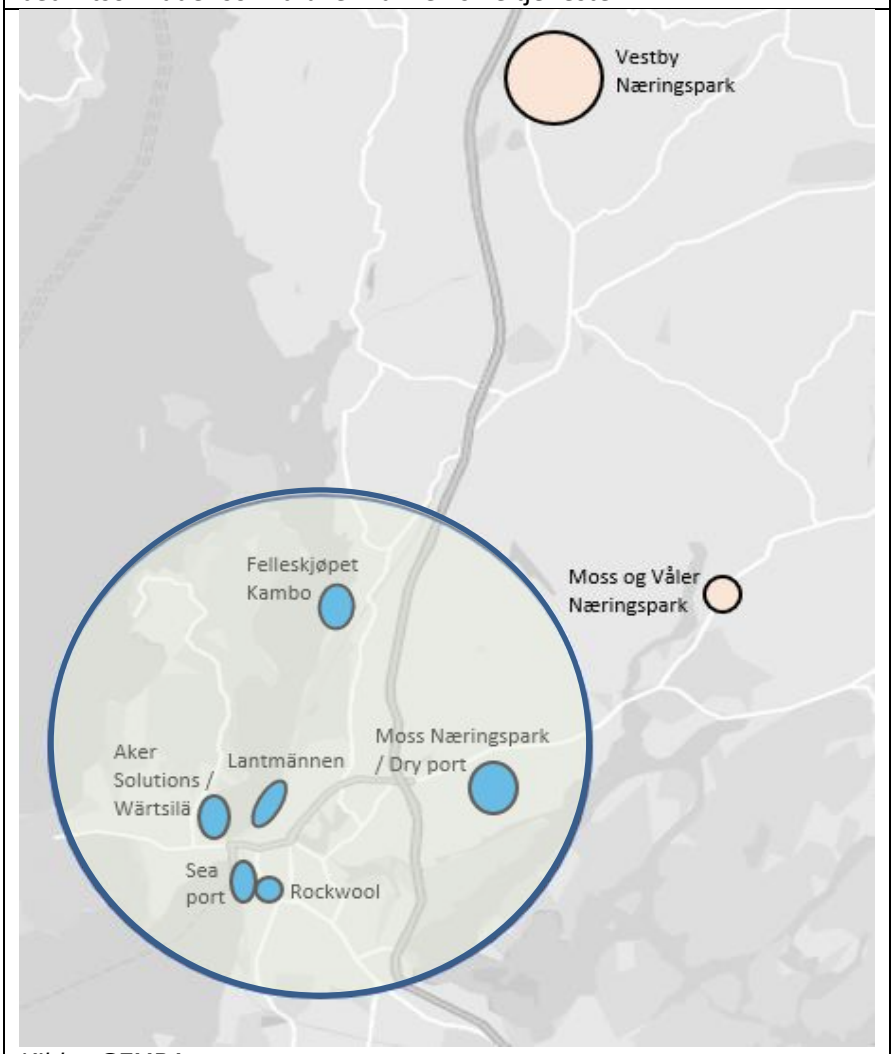

Kilde: GEMBA

Tabell 1 gir et overblikk over sentrale bedriftsparker og havnetiltrukkede bedrifter som benytter tjenester fra Moss Havn.

Tabell 1: Overblikk over sentrale bedriftsområder i regionen

Område	Bedrift(er)	Hovedaktiviteter	Avstand til byhavn (med bil)	Tilknytting
Vestby Næringspark	ASKO, Nille, Collicare, DSV	Logistikk, lager	22 km 25 min	Containere fra Moss Havn
Moss og Våler Næringspark	UNIL	Logistikk, lager	11,5 km 18 min	Containere fra Moss Havn
Felleskjøpet Kambo	Felleskjøpet	Produksjon	6,5 km 11 min	Privat kai
Moss Næringspark	Europris, Greencarrier	Logistikk, lager	5,7 km 12 min	Containere fra Moss Havn
Aker Solutions	Aker Solutions	Produksjon	2 km 6 min	Privat kai
ROCKWOOL	ROCKWOOL	Produksjon	Rett ved havnen	Import over Moss Havn

Som tabell 1 viser er det flere store kjeder innen detaljhandel med logistikk- og lageraktiviteter i regionen. Sammen med andre bedrifter i området bidrar disse til den store containerimporten over Moss Havn. Til tross for at det er industriselskaper i nærheten av havnen, er det generelt lave volum av eksport. Moss Havn er dermed karakterisert ved import av containere.

Fordelingen av totalt gods over kaiene er også påvirket av den store containeraktiviteten. Der gods med container utgjør 4% (av tonn) på nasjonalt nivå, utgjør det 74% på Moss Havn. Sammenligningen viser den store mengden av containergjennomstrømninger relativt til den totale andelen av gods på Moss Havn. Figur 3 viser fordelingen av godstype over Moss Havn.

Figur 3: Fordelingen av godstype over Moss Havn i 2020

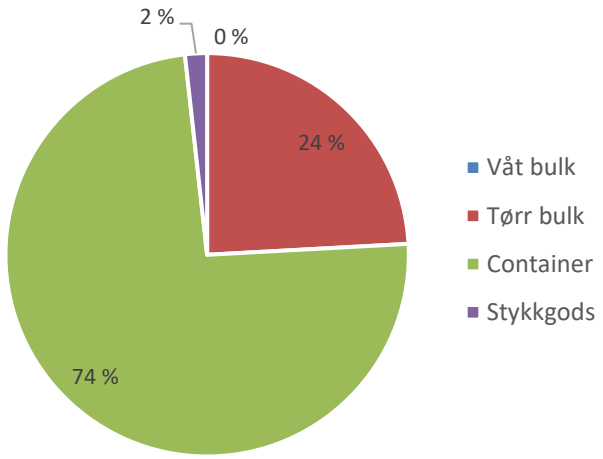

Kilde: GEMBA

Moss Havn har i flere år hatt et stort fokus på havnens rolle i å introdusere klimatiltak. Havnen har satt et mål om å være klimanøytral innen 2030 og har allerede implementert flere tiltak som tar havnen i den retningen.

Et eksempel på et slikt tiltak er installasjonen av landstrøm. Da installasjonen av landstrøm var ferdigstilt i 2019 var Moss Havn den første containerhavnen i Oslofjorden med landstrøm. Målet med landstrøm er å unngå behovet for hjelpemotorer ved kai, og dermed redusere CO2-utslipp.

Sammen med andre tiltak har landstrøm bidratt til havnens grønne profil, og havnen har blitt tildelt "Miljøfyrtårn"-sertifiseringen siden 2008. Nylig ble havnen også tildelt "Klima Østfold prisen" for 2021. Prisene står som annerkjennelser av havnen sine grønne initiativer.

Byggende videre på denne grønne profilen har Moss Havn og ASKO Maritime samarbeidet på et prosjekt for elektrifisering av shipping over Oslofjorden. Prosjektet er et bevis på forpliktelsen havnen har til å være en miljøvennlig havn. Se infoboksen for mer informasjon om prosjektet.

Infoboks: ASKO Maritime AS og Moss Havn samarbeider om elektrifisering av shipping over Oslofjorden

ASKO Maritime AS – Selvkjørende og elektrisk fartøy

ASKO Maritime har utviklet et selvkjørende, elektrisk shipping-fartøy. Fartøyet operer kun på elektrisitet og vil dermed levere shipping uten CO2-utslipp. I tillegg er fartøyet fullstendig selvkjørende. Det vil dog være personell om bord under overfart, ettersom dette kreves etter gjeldende regelverk. På sikt er planen at fartøyet skal krysse Oslofjorden uten personell ombord.

De første fartøyene er forventet å være operasjonelle fra mars 2022. Fartøyene skal brukes til å krysse Oslofjorden mellom Moss og Horten. På full kapasitet forventes det åtte turer over Oslofjorden per dag. En nedgang på 5 000 tonn CO2 per år er estimert ved bruken av fartøyene. Med tid vil andre lignende ruter kunne bli operert av ASKO Maritime.

På Moss Havn vil de selvkjørende fartøyene benytte Verlebrygga kai. Kaien vil bli utviklet med ladekapasitet for å møte etterspørselen fra de nye fartøyene, i tillegg til en avansert systemer for å muliggjøre autonome anløp.

4 Næringsstrukturen i Moss havneklynge

Aktivitetene i Moss havneklynge kan beskrives gjennom tre næringssegmenter som illustrert i figur 6:

1. Produksjon
2. Fergeaktivitet
3. Logistikk og lager

Figur 6: Næringsstrukturen i Moss havneklynge

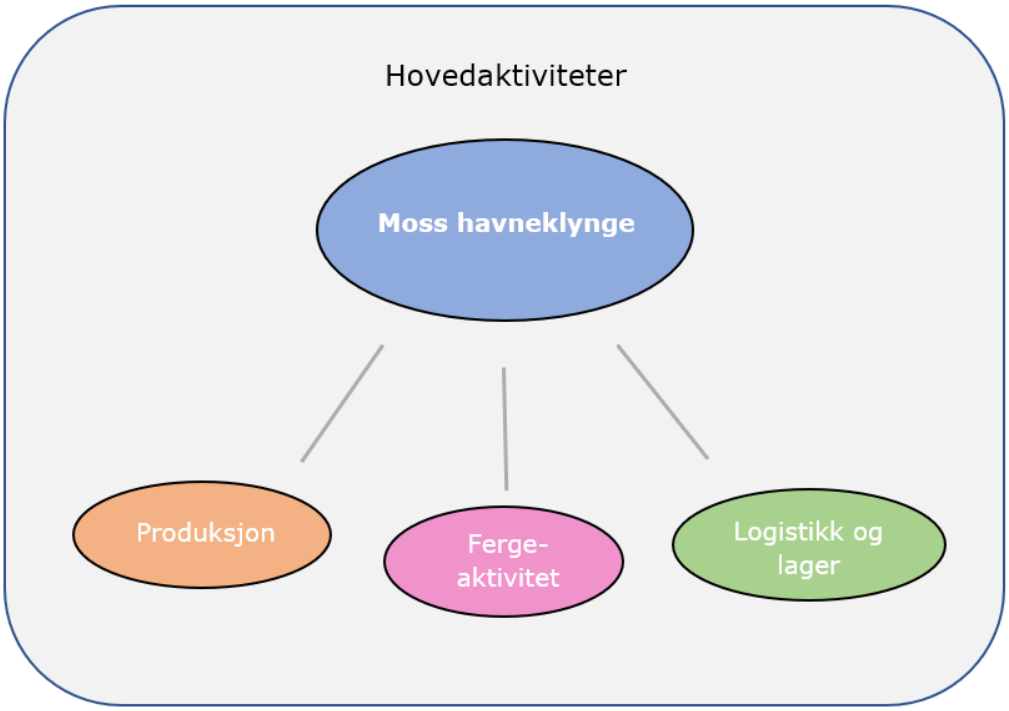

Egenutviklet

Moss Havn har en sentral rolle i at de sørger for at de riktige rammer, tjenester, og fasiliteter er tilgjengelig for havnebrukere til å kunne ha en suksessfull operasjon. Selv om næringssegmentene kan virke separate, er det åpenbare bindinger mellom dem. Logistikk og lager er essensielt for produksjonsselskapene, mens fergetilgjengelighet hjelper begge de to andre segmentene.

4.1 Næringsstruktur – Logistikk og lager

Mosseregionen er et sentralt punkt for logistikk i Sør-Øst Norge. Med praktiske veiforbindelser til E6 og fergeforbindelse over Oslofjorden har mange bedrifter, spesielt innen detaljhandel, valgt å posisjonere sine sentrallagre og logistikksentre i nærhet av havnen. Som et resultat går det store volum av importerte containere over havnen.

Over de siste 10 årene har containergjennomstrømningen over Moss Havn variert. Den høyeste gjennomstrømningen var i 2015 med omtrent 63 000 TEU årlig. Etter 2015 var det en nedgang i TEU, med en bunn på 48 000 TEU i 2018. Etter 2018 økte gjennomstrømningen igjen og utgjorde omtrent 58 000 TEU i 2020, en vekst i TEU på mer enn 10% over de siste 10 årene.

Figur 7 viser den indekserte utviklingen i containergjennomstrømning (TEU) fra 2010 (=100) til 2020.

Figur 7: Den indekserte utvikingen I containergjennomstrømning fra 2010 (=100) til 2020

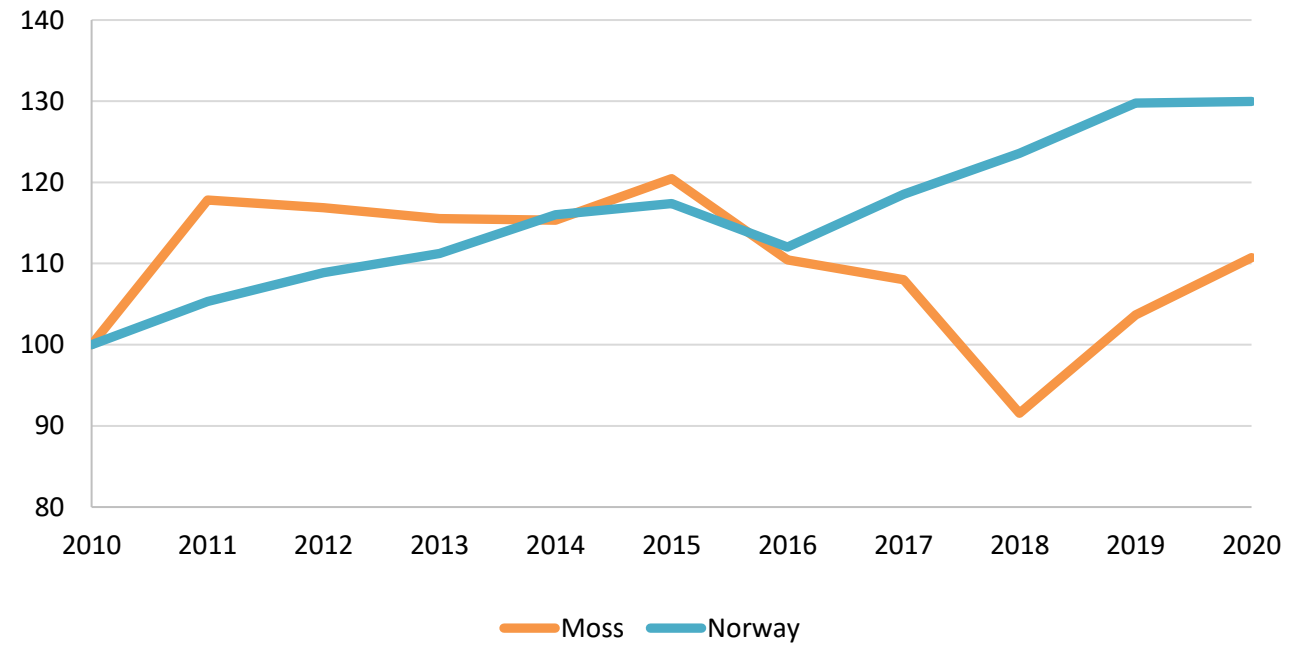

Kilde: SSB

Store mengder av godset som går over Moss Havn er forbruksvarer. Varene blir vanligvis transportert direkte fra havnen til varehusene til bedriftene med bil. To typisk mottakere av slike varer er Europris på Moss Næringspark ved innlandshavnen og Unil på Moss og Våler Næringspark.

Europris	Europris er den største kjeden innenfor detaljhandel i Norge. Selskapet sitt sentrallager ligger ved siden av innlandshavnen, og selskapet importerer omtrent 6 000 TEU over Moss Havn hvert år.
UNIL	Unil er eid av NorgesGruppen og er ansvarlig for selskapets egne merker. Dette inkluderer innkjøp og import. Med deres sentrallager i Våler importerer Unil betydelige mengder gods over Moss Havn.

Moss Havn har anløp fra flere rederier igjennom Viasea og Unifeeder, som opererer rederier som Samskip, MSC, og Mærsk. Totalt har Moss Havn omtrent 210 anløp fra containerskip hvert år. Dette sørger for enkel tilgang til sentrale Europeiske havner som Rotterdam, Bremerhaven og Hamburg, i tillegg til direkte ruter til Immingham i Storbritannia og Baltikum.

Det er spesielt to selskaper som spiller viktige roller i å sørge for suksessfull import og logistikk på Moss Havn: ColliCare og Greencarrier. ColliCare er et logistikkselskap, som også eier rederiet Viasea, og er ansvarlig for betydelige mengder av importen over Moss Havn. Greencarrier er havneoperatøren som sørger for at containerne lastes, losses, og blir lagret i havneområdet. ColliCare og Greencarrier samarbeider tett om hele containeroperasjonen på Moss Havn og er essensielle for den daglige effektiviteten av containerhåndtering.

GREENCARRIER	Greencarrier er en speditør som tilbyr spedisjon globalt, dog med hovedfokus på Nord-Europa. På Moss Havn innehar Greencarrier, i samarbeid med Greenport Services, rollen som havneoperatør.
ColliCare Logistics	ColliCare tilbyr all logistikk innen spedisjon. Selskapet har kontorer i flere land, men har sitt hovedkvarter i Norge. ColliCare eier 91% av aksjene i Viasea Shipping, og de to selskapene er ansvarlige for import av store volum over Moss Havn.

4.2 Næringsstruktur - Fergeaktivitet

Forbindelsen til andre siden av Oslofjorden viktig for logistikken i regionen. Bastø Fosen sin fergerute mellom Moss og Horten er derfor en essensiell del av havnestrukturen. Ruten transporterer omtrent 3,8 millioner passasjerer og 1,8 millioner kjøretøy årlig. Dette gjør den til den mest trafikkerte fergeruten i Norge.

BASTØ FOSEN	Bastø Fosen opererer fergeruten mellom Horten og Moss, som er den mest trafikkerte fergeruten i Norge. Ruten opereres med fem skip og overfarten på 11km tar omtrent 30 minutter. Med 44 daglige avganger og korte overfarter, er ruten en essensiell transport link over Oslofjorden og tjener formålet som en del av Riksveien. En stor del av de ansatte som opererer fergen bor i Moss og har dermed både direkte og indirekte betydning for næringslivet i området.

Fra 1. Mars, 2021, var den elektriske fergen Bastø Electric satt i operasjon på ruten, og brakte dermed ned utslipp på 'Riksveien' over Oslofjorden. Bastø Electric kan frakte opptil 600 passasjerer og 200 biler eller 24 lastebiler.

Bastø Electric

4.3 Næringsstruktur - Produksjon

Selv om det meste av næringsaktiviteten i området er relatert til logistikk og lager, er det også flere produksjonsselskaper havnens nærområde. Det er ingen gjennomgående likheter, og de produserer alt fra korn til kontrollkabler. Noe som samler dem er dog behovet for tilgang til sjøtransport for hovedsakelig import.

For Moss Havn er Rockwool det viktigste produksjonsselskapet. Rockwool ligger ved siden av havnen og leier et lager på havnens arealer. Her har Rockwool ligget siden 1946, og det er derfor en historisk lokasjon for fabrikken. Rockwool benytter havnen hovedsakelig for import av råvarer.

ROCKWOOL	Rockwool er en ledende produsent av isolasjonsløsninger av steinull. I Moss produserer selskapet isolasjon for det norske og svenske markedet. Omtrent 45 000 tonn råmateriale importeres over Moss Havn årlig.

De andre produksjonsselskapene i havnens nærområde benytter stort sett private kaier, men har også behov for større kraner og dybde som er tilgjengelig i Moss Havn. Dette betyr at deres hovedgods ikke kommer over Moss Havn, men deres avhengighet av havnen gjør dem en del av havneklyngen. Disse produksjonsselskapene benytter også lokale produksjonsselskaper, til en viss grad, som underleverandører til deres operasjoner. Deres import og eksport går derfor ikke over Moss Havn.

AkerSolutions	Aker Solutions leverer løsninger, produkter, og tjenester til energiindustrien. I Moss eier og benytter selskapet en privat kai. Her produseres det kontrollkabler for offshore-industrien. Kablene blir eksportert til prosjekter i Norge, så vel som til prosjekter utlandet.
Lantmännen Cerealia	Lantmännen Cerealia utvikler og produserer kornbaserte produkter. Selskapet er basert i Sverige, men har en stor tilstedeværelse i Norden. De har en privat kai i Moss som benyttes til import og eksport.

WÄRTSILÄ	Wärtsilä er et finsk selskap som produserer løsninger for det marine og for energiindustrien. På deres fabrikk i Moss produserer de en løsning ved inerte gasser for tankskip. De benytter en privat kai for import og eksport.
Felleskjøpet	Felleskjøpet er et norsk selskap rettet mot landbruksnæringen. Selskapet leverer teknologi og maskiner til norske bønder, samt enkelte forbruksvarer. De har en privat kai i Moss der de produserer kraftfôr.

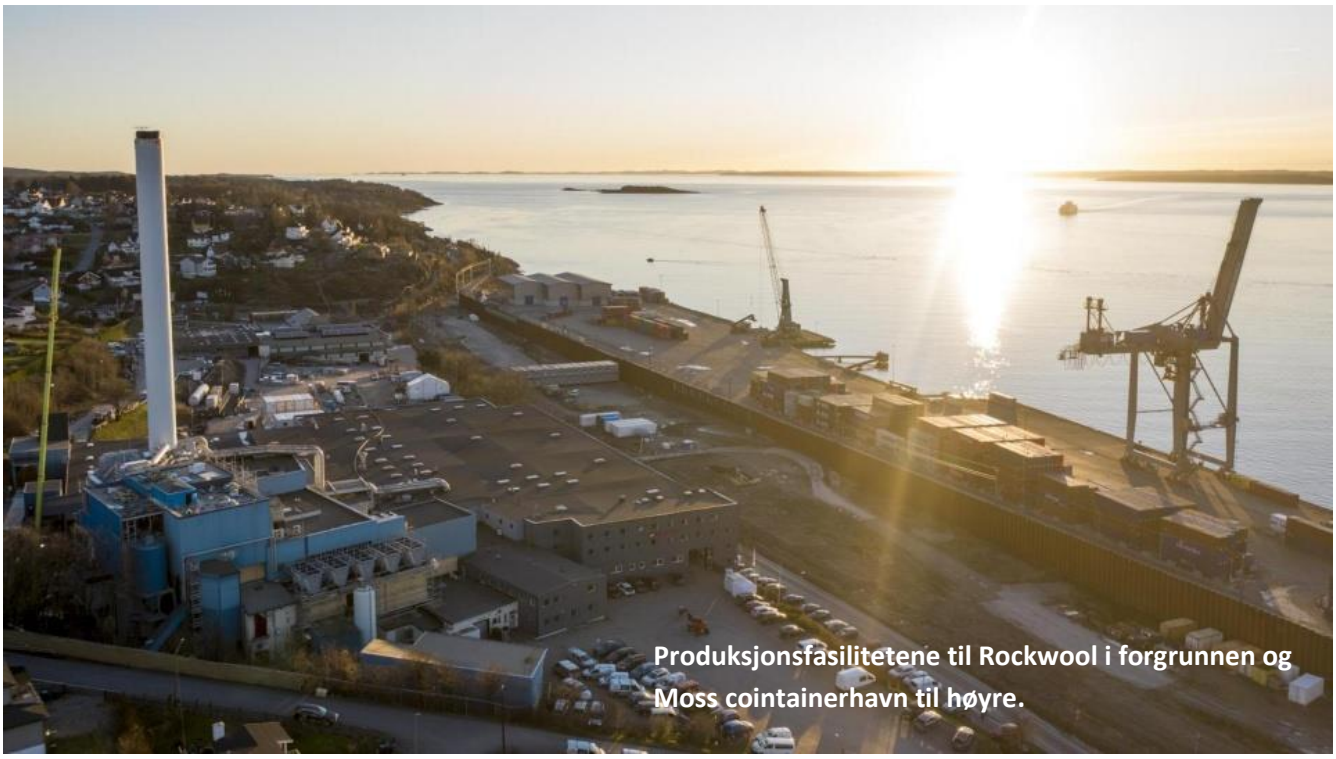

Produksjonsfasilitetene til Rockwool i forgrunnen og Moss cointainerhavn til høyre.

5 Økonomiske virkninger av havneaktivitetene i Moss

Analysen dokumenterer de samfunnsøkonomiske virkningene i form av sysselsettingen, omsetning, verdiskapelse og genereringen av skatt fra selskapene i Moss havneklynge. Følgende vil resultatene for hele havnestrukturen bli presentert. Etterfølgende vil resultatene skilles for de private og de offentlige havneområdene.

Resultatene fra både havnestrukturen og de private og offentlige havneområdene har sine hovedeffekter i Moss kommune. Dette betyr at hoveddelen av sysselsettingen og verdiskapelsen vil bli målt i Moss kommune. Det vil dog være aktiviteter fra Moss havneklynge som vil ha virkninger utover Moss kommune og resultatene nedenfor vil derfor være akkumulert for hele Mosseregionen.

5.1 Virkninger fra Moss havneklynge

Tabell 2 viser at 714 årsverk er direkte sysselsatt og at 278 er indirekte sysselsatt gjennom aktiviteter i Moss havneklynge og i havnetiltrukkede bedrifter, i 2020. Den induserte effekten av aktivitetene er vurdert til 76 årsverk. Den totale sysselsettingseffekten av Moss havneklynge kan dermed kalkuleres til 1.069 årsverk. Omtrent 17%, eller 179 årsverk, av den totale sysselsettingen kommer fra havneavhengige bedrifter, mens 83%, eller 889 årsverk, kommer fra Moss havneklynge.

Tabell 2: Sysselsetting i årsverk relatert til næringsaktiviteter i Moss havneklynge, 2020			
	Havneaktiviteter	Husholdningsforbruk	Totalt
Direkte	714		714
Indirekte	278		278
Indusert		76	76
Totalt	992	76	1.069
Kilde: SDU/GEMBA Seafood Consulting			

Den totale offentlige og private sysselsettingen i Moss kommune var i 2020 22.878[1], tilsvarende 18.531 årsverk. Dette indikerer at sysselsettingseffekten av de 1.069 årsverkene ved Moss havneklynge tilsvarer omtrent 6% av den totale sysselsettingen I kommunen. Det må poengteres at det er pendlere fra lenger vekk enn kommunegrensen som leverer arbeidskraft, tjenester, og produkter til havneklyngen.

Tabell 3 viser en total omsetning av næringsaktivitetene fra Moss havneklynge og havnetiltrukkede bedrifter på 2.309 millioner NOK, i 2020. Dette dekker en direkte verdi

[1] Basert på tabell 08536: Sysselsatte per 4. kvartal, etter bosted, arbeidssted, kjønn og ernæring

på 1.499 millioner NOK, en indirekte verdi på 651 millioner NOK, og en indusert verdi på 159 millioner NOK.

Tabell 3: Omsetning i millioner NOK i Moss havneklynge, 2020.			
	Havneaktiviteter	Husholdningsforbruk	Totalt
Direkte	1.499		1.499
Indirekte	651		651
Indusert		159	159
Totalt	2.151	159	2.309
Kilde: SDU/GEMBA Seafood Consulting			

Tabell 4 viser at den totale verdiskapelsen fra Moss havneklynge og havnetiltrukkede bedrifter er kalkulert til 852 millioner NOK. Dette dekker direkte verdiskapelse på 601 millioner NOK, indirekte verdiskapelse på 202 millioner NOK, og en indusert verdiskapelse på 49 millioner NOK.

Tabell 4: Verdiskapelse, i millioner NOK i Moss havneklynge, 2020.			
	Havneaktiviteter	Husholdningsforbruk	Totalt
Direkte	601		601
Indirekte	202		202
Indusert		49	49
Totalt	803	49	852
Kilde: SDU/GEMBA Seafood Consulting			

Aktivitetene i Moss havneklynge har en påvirkning på de genererte skattene i kommunen. Tabell 5 viser at 66 millioner NOK ble skapt i direkte skatter fra økonomiske aktiviteter fra Moss havneklynge og havnetiltrukkede bedrifter, i 2020. Med en indirekte generering av skatter på 27 millioner NOK og en indusert generering på 7 millioner NOK, ble den totale genereringen av skatter på 100 millioner NOK.

Tabell 5: Generering av skatter, millioner NOK i Moss havneklynge, 2020.			
	Havneaktiviteter	Husholdningsforbruk	Totalt
Direkte	66		66
Indirekte	27		27
Indusert		7	7
Totalt	93	7	100
Kilde: SDU/GEMBA Seafood Consulting			

Den totale inntekts- og formueskatten til Moss kommune var i 2020 omtrent 1 milliard NOK[2]. Skatteeffekten på 100 millioner NOK fra Moss havneklynge og havneavhengige bedrifter korresponderer dermed til 10% av den totale skatteinntekten på inntekt og formue for kommunen. Noe av inntekts- og formueskatten vil bli betalt fra ansatte bosatt utenfor Moss kommune og vil derfor ikke ende opp i kommunen.

6 Konklusjon

Resultatene fra ringvirkningsanalysen viser at Moss havneklynge sett i sammenheng med Mosseregionen hadde en sysselsettingseffekt på 1.069 årsverk, i 2020. Den totale omsetningen er kalkulert til 2.309 millioner NOK, og verdiskapelsen er kalkulert til 852 millioner NOK. Den totale skatteeffekten fra aktivitetene i Moss havneklynge er kalkulert til 100 millioner NOK.

Tabell 6: Sysselsetting, omsetning, verdiskapelse, og generering av skatter i Moss havneklynge, i 2020.

Sysselsetting – Årsverk	Havneaktiviteter	Husholdningsforbruk	Totalt
Direkte	714		714
Indirekte	278		278
Indusert		76	76
Totalt	992	76	1.069

Omsetning – Millioner NOK	Havneaktiviteter	Husholdningsforbruk	Totalt
Direkte	1.499		1.499
Indirekte	651		651
Indusert		159	159
Totalt	2.151	159	2.309

Verdiskapelse – Millioner NOK	Havneaktiviteter	Husholdningsforbruk	Totalt
Direkte	601		601
Indirekte	202		202
Indusert		49	49
Totalt	803	49	852

Skattegenerering – Millioner NOK	Havneaktiviteter	Husholdningsforbruk	Totalt
Direkte	66		66
Indirekte	27		27
Indusert		7	7
Totalt	93	7	100

Kilde: SDU/GEMBA Seafood Consulting

[2] SSB Tabell: 12328: Økonomisk oversikt drift, etter art, statistikkvariabel, år og region

Vedlegg

RINGVIRKNINGSANALYSE AV HAVNER

BESKRIVELSE AV METODOLOGI:

I FORM AV:

- **SYSSELSETTING**
- **OMSETNING**
- **VERDISKAPELSE**
- **SKATTEGENERERING**

1 Metodologi – multiplikatoreffekt

Metoden er basert på en vitenskapelig og objektiv tilnærming for å kunne måle de direkte, indirekte og induserte økonomiske effektene av havner sammenlignet med innlandet dvs. Staten / regionen og/eller kommunen havnen ligger i.

Metoden er basert på den økonomiske teorien om multiplikatoreffekter, som tilsier at ikke bare de direkte utgiftene måles, men også hvordan disse utgiftene sirkulerer og induseres i det økonomiske systemet.

Figur 1 illustrerer hvordan en produsents monetære utgifter sirkulerer i regionen som måles, og hvordan penger er brukt for å spare opp midler, og eksternt forbruk.

Figur 1: Illustrasjon av sirkulasjonen av direkte, indirekte, og indusert pengebruk

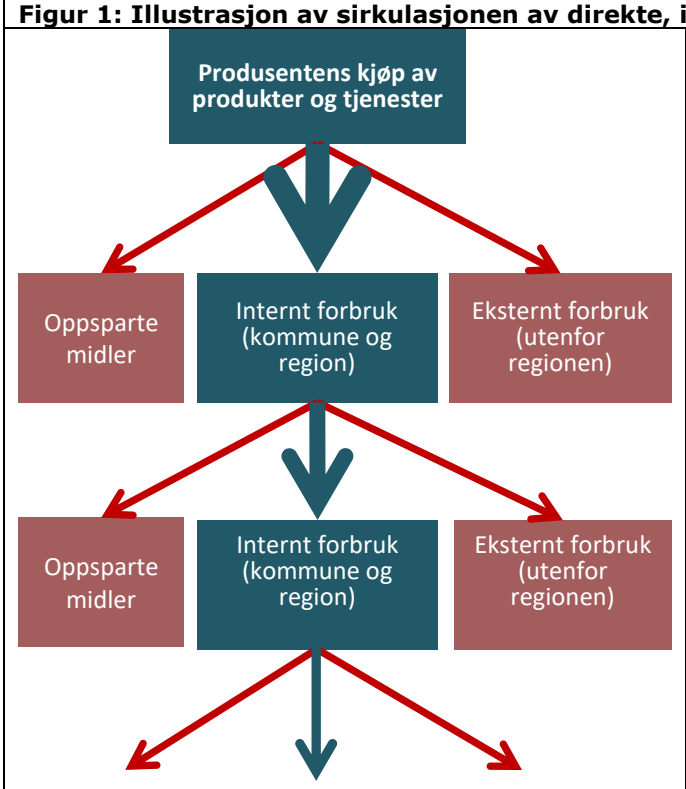

Direkte aktiviteter:
Aktiviteter som tilskrives direkte til de havnebaserte bedriftene, det vil si kjøp av produkter og tjenester.

Indirekte aktiviteter:
Aktiviteter som er skapt gjennom produksjon og tjenester levert av underleverandører, leverandører osv. til de direkte havnebaserte aktivitetene.

Induserte aktiviteter:
De direkte og indirekte bedriftene skaper aktiviteter i andre sektorer slik som privatforbruk (mat, klær osv.) og tjenester (frisører, fritidsaktiviteter osv.). Denne type aktiviteter kalles induserte aktiviteter.

For å lage et nøyaktig bilde av havnens sysselsetting, omsetning, verdiproduksjon og skatteproduksjon, må de tre nivåene fra figur 1 inkluderes i vurderingen.

2 Metodologi – bedriftsavgrensning

Et viktig trinn i analysen er dataen som er samlet inn fra bedrifter som har en økonomisk tilknytning (avhengighet) til havnestrukturen. Analysen tar derfor utgangspunkt i de selskapene som er en del av havnestrukturen. Dette innebærer at analysen bruker informasjon samlet fra selskaper med tre ulike typer relasjon til havnen, som illustrert i figur 2.

Figur 2: Avgrensning av inkluderte selskaper i analysen

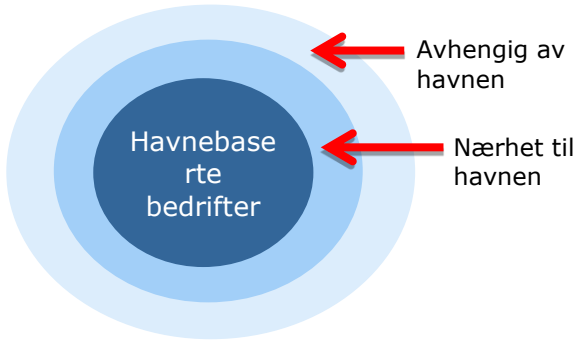

Kategorier av bedrifter:

1. Bedrifter som ligger (leier) på havnens områder
2. Bedrifter som ligger i umiddelbar nærhet og har sterk tilknytning til havnen
3. Bedrifter som ikke nødvendigvis ligger i nærheten av havnen, men som er avhengig av tjenestene den leverer

Fra hver av de inkluderte bedriftene identifiseres bransjekoden i nasjonalregnskapet. Basert på nasjonalregnskapets input-output matriser, blir den interne handelen mellom de forskjellige bransjekodene identifisert. Dataen fra matrisene gir et grunnlag for å kunne beregne multiplikatoreffekter på alle bransjekoder. Bransjen sin kodebaserte multiplikator blir brukt som et estimat for å se hvor mye handel det er mellom ulike sektorer. Videre brukes også den regionale/nasjonale innvirkningen på multiplikatoreffekten for å kå kunne tegne det økonomiske bildet av havnen.

For eksempel bruker et verft et stort antall leverandører og underleverandører, og har deretter en høy multiplikatoreffekt. På den andre siden, vil et revisjonsselskap ha få leverandører og underleverandører, om noen i det hele tatt, og derav en lav multiplikatoreffekt.

Jo sterkere de forskjellige næringene er i regionen, jo større er de regionale økonomiske virkningene. Dersom en næring har en sterk tilstedeværelse i regionen, vil det ikke være nødvendig å "importere" tjenester og produkter utenfor regionen. Styrkene til en regions næringer sammenlignet med gjennomsnittet nasjonalt blir fremvist i det regionale bruttoproduktet. Det regionale bruttoproduktet presenterer derfor verdiproduksjonen fra næringene sammenlignet med det nasjonale gjennomsnittet.

Havner er ofte strukturer med høyt investeringsnivå samlet i tette områder, der mange næringer er lokalisert på og i nærhet til havnen. Hvilket typisk skaper en høy multiplikatoreffekt på innlandet. Dette gjør at havnen til en relevant struktur å undersøke sammen med metoden.

3 Ringvirkningsanalyse av havner

Metoden er basert på en vitenskapelig tilnærming og er utviklet fra ringvirkningsanalyse (EIA) instrumentet. EIA brukes i ulike sammenhenger for å kunne måle virkningene av en gitt aktivitet. EIAs bruker derfor i forskjellige sammenhenger, blant annet i vurderinger av ringvirkningene av biodrivstoffanlegg[3], reiselivsaktiviteter[4], i relasjon til store sportsbegivenheter som UCI Roald World Championship[5] og vertskap for fotball-VM[6].

EIA-metoden ble først brukt til å kunne måle ringvirkningene av havner i Nederland. I 2005-2006 ble den tilpasset i Danmark av Universitetet i Sør-Danmark[7].

Målet med metoden er å kunne vurdere havnenes innvirkning basert på fire sammenhengende parameter:

- Sysselsetting malt i årsverk (FTE)
- Omsetning (inntekter)
- Verdiproduksjon (verdiøkning)
- Skatteproduksjon (personlig og selskapsbeskatning)

I samarbeid med Universitetet i Sør-Danmark, har GEMBA brukt metoden i til sammen mer enn 20 forskjellige Danske havner, og i noen av dem har metoden blitt brukt to ganger.

I 2013 ble analysen tilpasset til den norske økonomiske strukturen og forhold. Etter dette er den brukt i følgende norske havner: Bodø, Drammen (2013 og 2020), Kristiansand (2014 og 2020), Grenland, Larvik, Trondheim, Harstad, Helgeland, Oslo, Karmsund, Ålesund, Flora og Narvik.

[3] Petersan, D.N. (2002): "Estimated Economic Effects for The Nordic Biofuels Ethanol Plant in Ravenna, Nebraska." Economic Development Department. Nebraska Public Power District.
[4] Zhang Jie & C. R. Rassing. (2000): Impact Studies. AKF
[5] Sport event Denmark & WOCO (2011): The UCI Road World Championships 2011
[6] Baade & Matheson (2004): The Quest for the Cup: Assessing the Economic Impact of the World Cup, Regional Studies vol. 38, (4), p 343-354
[7] Nedergaard and Jørgensen (2007): Havnens økonomiske betydning for lokalområdet, Mercator, march p. 42-44

STYRESAK NR. 4/2022: HENVENDELSE FRA KANALEN BRYGGE AS OM INNLØSNING AV FESTETOMT

HAVNESJEFEN FORSLAG TIL INNSTILLING/VEDTAK:

Havnestyret er positiv til en videre prosess med Kanalen Brygge as og ber administrasjonen gjennomføre prosess med Kanalen Brygge as med mål om en avtale om innløsning av festetomt.

DOKUMENT VEDLAGT SAKEN:

- Epost mottatt fra Kanalen Brygge as v/Hans Olav Bjerketvedt den 1. februar 2022
- Festeavtale for aktuell eiendom i Værftsgata 1c

SAKSUTREDNING:

SAKSBEHANDLER: Line Håkensen

SAKSOPPLYSNINGER:
Moss havn KF har mottatt henvendelse fra Kanalen Brygge as hvor de forespør om mulighet for å løse inn festekontrakt som gjelder for Værftsgata 1c, gbnr 1/3440 og deler av 2736 hvor Moss havn / Moss kommune er hjemmelshavere.

Kanalen Brygge as er deleid av Moss havn KF, Betongbygg eiendom as og Ressursgruppen as. Alle med 1/3 del hver. Kanalen Brygge er grunneiere av Værftsgata 3, 5 og 7. Det er inngått opsjonsavtale med Jeløy Utvikling as for utvikling av arealet på dette området. Forhold rundt Moss havn KF sitt eierskap i Kanalen Brygge as og opsjonsavtalen mellom Kanalen Brygge as og Jeløy Utvikling as er inngående behandlet både i Moss havn KF og kommunestyret i Moss tidligere.

I 2020 kjøpte Kanalen Brygge as bygget i Værftsgata 1c av Spabo Eiendom as.

Jeløy Utvikling har startet sin prosess for å regulere området. Sammen med eiere av naboeiendommer søkes det muligheter for en relativt stor utvikling av området nord for Helgerødgata/Øisteins gate og vest for kanalen, bort til Sverres gate (med videre forlengelse nord til Mossesundet). I havnestyrets møte den 31. august 2021 ble det gitt en bred presentasjon av Jeløy Utvikling og mulighetene det arbeides med for utvikling av det aktuelle området.

Værftsgata 1c inngår som mulighet i denne totale planen og vil, etter Jeløy utvikling sin mening, bidra positivt til en helhetlig utvikling av dette området. Dersom en fremtidig utbygging av arealene i Værftsgata 1c skal være en del av den totale utviklingen er det en forutsetning for utbyggerne at utbyggingen skjer på selveiet tomt. Derfor har Jeløy utvikling tatt kontakt med Kanalen brygge som videre ønsker å innløse gjeldende festekontrakt slik det kan legges til rette for en denne utviklingen.

<u>Om festeavtalen</u>
Festeavtale for det aktuelle området ble opprinnelig inngått mellom Moss havnevesen og Seatronic Eiendom as i 1986. Den var gjeldende for 100 år fra 1. januar 1987 og går dermed ut 31. desember 2086.

I mai 1994 ble det inngått en ny festekontrakt mellom Moss havnevesen og Granheim as for det aktuelle arealet. Denne kontrakten erstattet nevnte kontrakt fra 1986 og følger som vedlegg til denne saken. Denne løper også ut 2086.

For 2022 er årlig festebeløp kroner 419 954,-, og dette reguleres neste gang 01.01.2029.

Rett til innløsning
Tomtefestelovens reguleringer som gir rett til innløsning av festetomter, gjelder kun for bolig- og fritidseiendommer. For næringstomter må en innløsningsrett fremgå eksplisitt av avtalen eller avtales særskilt. I dette tilfellet fremgår det ikke noen rett til innløsning gjennom gjeldende festeavtale og dette må derfor avtales særskilt på forespørsel.

Moss havn KF har nå mottatt en slik forespørsel fra Kanalen Brygge as.

VURDERINGER:
Moss havn KF eier 1/3-del av Kanalen Brygge as og vil gjennom det eierskapet være deleier av den aktuelle tomten ved en eventuell innløsning av festeavtalen. Deleierskapet gjør også at Moss havn KF vil ta del i en verdiutvikling for fremtiden som følge av å inkludere denne eiendommen i en større utvikling av det aktuelle området. Dette må tas med i vurderingen som skal gjøres i denne saken.

Gitt at festeavtalen løper i ytterliggere 65 år vil det være vanskelig å utvikle denne eiendommen på en annen måte nå enn å gjøre det i et samarbeid med fester av eiendommen.

Det er også viktig å få frem i prosessen at Moss havn KF må ha føringer på at rettigheten til brygge skal ligge igjen hos grunneier, og at allmenheten skal kunne ha tilgjengelighet. Dette gjelder for gbnr. 1/2736 der det pr i dag er anlagt gjestebrygger som Moss havn KF drifter.

Havnesjef Øystein H Sundby er styremedlem i Kanalen Brygge as. Av den grunn er han inhabil i behandling av denne saken i Moss havn KF. Denne saken vil derfor håndteres av økonomi- og administrasjonssjef Line Håkensen sammen med styreleder.

MILJØKONSEKVENSER:

Kanalen Brygge as har et mål og ønske om å bygge en ny sentrumsnær bydel som en del av sentrumsplanen. Dette vil bli en helhetlig og god utvikling av området samtidig som Moss havns interesser ivaretas igjennom eierskap i Kanalen Brygge as. Det vil gi synergier for transport og mobilitet ved at det blir utvikling sentralt i Moss, noe som vil være miljøeffektivt og positivt.

KONKLUSJON:

Administrasjonen konkluderer i tråd med innstillingen.

Øystein Høsteland Sundby

Fra: Hans Olav Bjerketvedt <hob@beu.no>
Sendt: tirsdag 1. februar 2022 15:09
Til: Øystein Høsteland Sundby
Emne: Festetomt Værftsgata 1 C, GBNR: 1/3440 og deler av 2736.
Vedlegg: Festeavtale med tillegg.pdf

Kategorier: Arkivert i Websak

Hei.

Kanalen Brygge AS er blitt kontaktet av Jeløy Utvikling AS som dere er kjent med arbeider med regulering og utvikling av en ny bydel i kanalen/Værftsgata-område. Område omfatter også Værftsgata 1 C, gbnr. 1/3440 og deler av 2736 hvor Moss Havn / Moss kommune er hjemmelshaver til bortfestet grunn. Festeavtalen utløper 31 desember 2086. Festeavtalen med tillegg vedlegges.

I forbindelse med utvikling av område er eiendommen Værftsgata 1 C tenkt utbygget for fremtidig næringsvirksomhet i ulike bygninger og seksjoner som selges til næringsdrivende som ønsker å etablere seg i område. Skal man lykkes med dette er det nærmest en forutsetning at bygningene er oppført på selveiet grunn. I motsatt fall vil risikoen bli for høy til å kunne igangsette utbygging, da det har vist seg svært vanskelig å selge denne type eiendom på festet grunn. Tomtefestelovens bestemmelser om rett til innløsning etter 30 år gjelder kun for bolig- og fritidseiendom, mens for næringstomter må en innløsningsrett fremgå eksplisitt av avtalen eller avtales særskilt. I dette tilfelle må en eventuell innløsning avtales særskilt etter forespørsel.

Med bakgrunn i ovennevnte retter vi derfor herved en forespørsel til Moss Havn KF om frikjøp av løpende festeavtale slik at utviklingen av område kan la seg gjennomføre slik som forespeilet. I forhold til innløsningssum er hovedregelen en innløsningssum tilsvarende 25 ganger årlig festeavgift. For tidsbegrensede festeavtaler (festet gjelder i et bestemt antall år) kan bortfesteren kreve at innløsningssummen i stedet skal være 40 % av markedsverdien.

Vi håper dere som bortfester kan vurdere en innløsning av løpende festeavtale og at vi deretter hører fra dere om hva slags tanker dere har rundt dette.

Dersom det er spørsmål i sakens anledning, er dere alltid velkommen til å ta kontakt med undertegnede.

Med vennlig hilsen

HANS OLAV BJERKETVEDT
E-post : hob@beu.no
Mobil (0047) 90 09 14 72
—
KANALEN BRYGGE AS
Org. nr. 916 861 826

Vedlegg

TINGLYST
15.06.94
MOSS DYDETT
DAGBOKNR. 5045
Slettning av dbnr 7846/89

TINGLYST
15.06.94
MOSS DYDETT
DAGBOKNR. 5046

Rett kopi bekreftes
S. Kvandalen

STATENS KARTVERK

RIKTIG GJENPART BEKREFTES
VIDAR HULAAS
ADVOKAT
Fr. Nansensgt. 8 - 1500 Moss

FESTEKONTRAKT

Mellom Moss havnevesen, Moss, nedenfor betegnet som bortfester, og Granheim AS, foretaksnummer 947873725, nedenfor betegnet som fester, er det dags dato inngått følgende kontrakt:

1. EIENDOMMEN

Bortfester borleier sin tomt gnr. 1, bnr. 3440, Værftsgt. 1C, Moss, til festeren. Tomten er i henhold til målebrev av 11. desember 1990 oppmålt til 2.593.8 m2. På tomten er det oppført forretningsbygg.

I tillegg gis festeren rett til å disponere trebrygge slik som godkjent av bygningsmyndighetene (det skal dog være fri passasje på minimum 2.5 m til bryggekant et areal som disponeres av havnevesenet) samt uteareal mellom Værftsgt. 1C og Kanalbroen. Disposisjonsretten til dette areal, ca. 400 m2 begrenses til tiden 1.5. til 1.9.. Festeren kan ikke nekte ferdsel over festet grunn av almenheten. Han skal også holde området utenom bebyggelsen fri for hindringer, slik at adkomsten til kaianlegget og bryggene til enhver tid er åpen.

I tillegg bortleier bortfesteren 430 m2 av sin tomt gnr. 1 bnr. 2736, Moss, i henhold til vedlagte tegning av 14.4.94 nr. 93.015-101. På tilleggsarealet skal oppføres påbygg til eksisterende forretningsbygg. Det forutsettes at bortfesteren utskiller tilleggsarealet, slik at dette kan sammenføyes med gnr. 1, bnr. 3440, Moss. Arealet er tillagt i ht. grensejustering - jfr. dagbok nr. 5034/94 1/3440
Det forutsettes at driften på tomten ikke skal være til hinder eller til skade for havneområdet eller havnens drift.

2. TIDLIGERE FESTEKONTRAKT

Denne festekontrakt erstatter festekontrakt av 23. april 1986, tinglyst 11. februar 1988 mellom Moss havnevesen og Seatronic Eiendom AS samt tilleggsavtale av 18. august 1989, tinglyst 24. august 1989, hvor festeretten overføres fra Seatronic Eiendom AS til Granheim AS. De tidligere kontrakter kvitteres med dette til avlysning.

3. FESTETIDEN

Festetiden er 100 år regnet fra 1. januar 1987, hvorefter kontrakten utløper 31. desember 2086.

Bjerketvedt, Hans Olav
06/17/2020 14:06:39

Doknr. 5046 Tinglyst 15.06.1994 Emb 087
STATENS KARTVERK FAST EIENDOM

4. **FESTEAVGIFT**

Årlige leie for arealet fastsettes til kr. 310.284.- med virkning fra 1. juni 1994, fra hvilket tidspunkt festeren tiltrer bruken av tilleggsarealet nevnt i punkt 1, 2. avsnitt ovenfor. Frem til 1. juni 1994 utgjør kvartalsleien kr. 67.251.-.

Leien betales forskuddsvis hvert kvartal med kr. 77.571.- fra og med 3. kvartal 1994 og frem til første regulering som finner sted med virkning fra 1. januar 1997. For 2. kvartal 1994 etterbetales for juni måned kr. 3.440.-.

Hver at partene kan kreve regulering hvert 10. år i samsvar med lov om tomtefeste. Denne festeavgiften skal fastsettes i samsvar med tomteverdien på reguleringstiden, dog med fradrag for den verdiøkning som festeren har tilført tomten.

5. **PANTERETT FOR FESTEAVGIFTEN**

Bortfesteren har panterett i festeretten og bygninger på tomten for inntil 3 års forfalt festeavgift, foruten retten til fremtidig avgift. Bortfesterens panterett skal ha 1. prioritet.

Bortfesteren har rett til uten søksmål å inndrive forfalt festeavgift ved tvangsauksjon, men plikter i tilfelle før tvangsauksjon rekvireres å varsle panthaverene etter grunnboken.

6. **OVERDRAGELSE OG PANTSETTELSE**

Festeren har rett til å overdra og pantsette festeretten sammen med bygningene. Den nye festeren skal godkjennes av bortfesteren som ikke kan nekte uten saklig grunn.

Bortfesteren forbeholde seg forkjøpsrett ved salg av festet grunn med bebyggelse. Forkjøpsretten kan kun gjøres gjeldende når det er særlig om å gjøre for bortfesteren og det etter omstendighetene ikke vil virke urimelig.

7. **VILKÅR TIL FORDEL FOR PANTHAVERENE**

Så lenge det løper lån med pant i festeretten skal:

a) festekontrakten ikke løpe ut, selv om korterer festetid er avtalt. Dog ikke ut over festetiden i pkt. 3.

b) tomten ikke kunne forlanges ryddiggjort.

Bjerketvedt,Hans Olav
06/17/2020 14:06:39

STATENS KARTVERK

8. **OMKOSTNINGER**

Omkostninger til tinglysning av denne kontrakt bæres av festeren.

Utgiftene til vedlikehold av de leide, ubebygde områder, bæres av festeren.

Utgifter til vedlikehold av kaianlegg/brygger, bæres av bortfesteren.

9. **TVISTER**

Eventuelle tvister som måtte utspringe av denne festekontrakt, avgjøres etter bestemmelser i lov om tomtefeste som gjelder helt ut for denne kontrakt. Moss byrett vedtas som verneting.

10. **KONTRAKTSEKSEMPLAR**

Denne kontrakt er underskrevet i 3 - tre - eksemplarer, ett til bortfester, ett til Moss kommune og ett til festeren.

11. GYLDIGHET

Det er en forutsetning for denne kontrakts gyldighet at den bli tinglyst med rett prioritet innen en måned fra underskrift.

Moss, den 16. mai 1994

Som bortfester:

Moss havnevesen

Finn Syvertsen
havnefogd

for Moss kommune

Paul Erik Krogsvold
ordfører

Som fester:
Granheim AS

Dag Evensen

Bjerketvedt,Hans Olav
06/17/2020 14:06:39

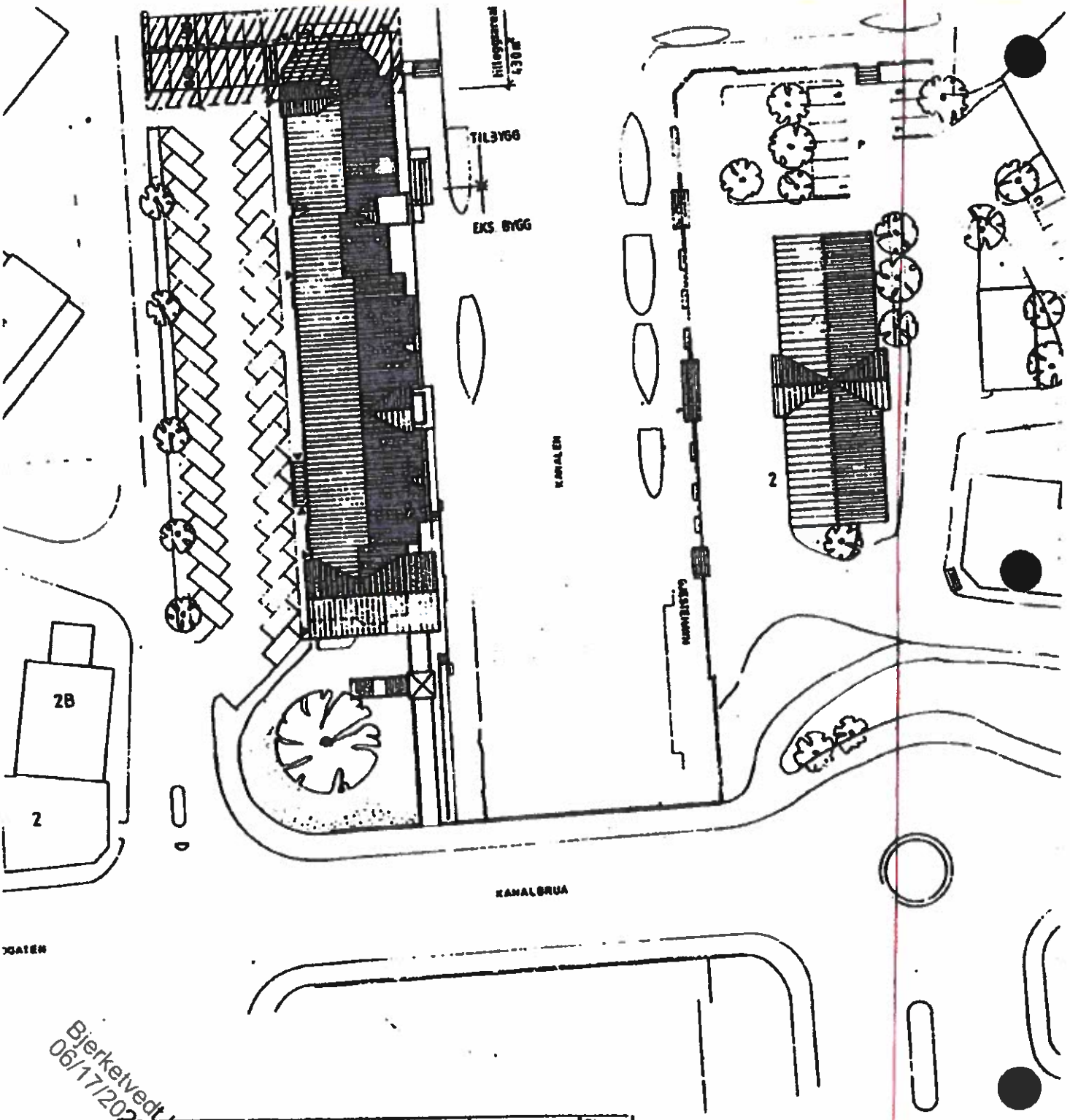

Bjerketvedt
06/17/202

Kanalen Brygge Utvidelse	Mål: 1:500	Dato: 14.04.94	Sign.
Situasjonsplan	Tegn.nr. 93.015-101		Rev.

Siv.Ark.MNAL npa Steffen Norang
Henrik Gemersgt. 11
Postboks 5117
1503 MOSS
tlf.: 09 25 76 47
fax.: 09 25 68 57

STATENS KARTVERK

Innsender iht. følgebrev/
innsender ikke oppgitt:
.....926 749 798
org.nr./fødselsnr.

TINGLYST
DOKUMENTNR 1706997
10 DES 2018
STATENS KARTVERK

TILLEGG TIL FESTEKONTRAKT

1. Bakgrunn og parter

Moss kommune, org.nr. 944 383 476, ("**Kommunen**") er hjemmelshaver til eiendommen med gnr. 1 bnr. 3440, Moss kommune ("**Festetomten**"). Kommunen er også hjemmelshaver til eiendommen med gnr. 1 bnr. 2743, Moss kommune ("**Nabotomten**"). Både Festetomten og Nabotomten disponeres av Moss Havn KF, org.nr. 971 033 339 ("**Bortfester**").

Den 16. mai 1994 ble det mellom Bortfester og Kanalen Brygge AS (tidligere Granheim AS), org.nr. 947 873 725, inngått avtale om bortfeste av Festetomten ("**Festekontrakten**"). Festekontrakten utløper den 31. desember 2086.

Værftsgaten 1G AS, org.nr. 997 412 079, ("**Fester**") ble tinglyst som hjemmelshaver til festeretten etter Festekontrakten den 8. april 2014. Bortfester og Fester er heretter felles benevnt "**Partene**".

Bortfester ønsker blant annet å klargjøre kjøremønsteret på Nabotomten. Fester ønsker å sikre varig adkomstrett til Festetomten over Nabotomten. På bakgrunn av dette er Partene enige om å inngå denne tilleggsavtalen til Festekontrakten ("**Tilleggsavtalen**").

2. Adkomstrett

Fester skal ha adkomstrett til Festetomten over Nabotomten. Traseen for adkomstretten er inntegnet i grønt på tegningen inntatt som Vedlegg 1 til Tilleggsavtalen. Adkomstretten omfatter også adkomst ved bruk av varebil. Adkomstretten gjelder frem til utløpet av Festekontrakten.

3. Tinglysning

Tilleggsavtalen skal tinglyses på Nabotomten for Festers kostnad.

Fester skal besørge og bekoste sletting av Tilleggsavtalen fra grunnbøkene til Festetomten og Nabotomten så snart som mulig etter at festet har opphørt eller adkomstretten har bortfalt, jf. punkt 6 nedenfor.

4. Vederlag

Som endelig vederlag for adkomstretten som beskrevet i punkt 2 ovenfor, skal Fester betale NOK 240 000 til Bortfester. Betaling skal skje senest 1 måned etter at Tilleggsavtalen er tinglyst på Nabotomten, til konto opplyst av Bortfester.

5. Overdragelse

Dersom Festers rettigheter etter Festekontrakten overdras til en tredjemann, har Fester samtidig rett til å overdra sine rettigheter etter Tilleggsavtalen.

6. Bortfall av adkomstretten

Adkomstretten bortfaller dersom Fester velger å rive bygget på Festetomten eller gjøre andre endringer på Festetomten, som medfører at Fester ikke lenger har behov for adkomst til Festetomten over Nabotomten.

Bjerkevoll,Hans Olav
06/17/2020 14:07:11

*****

Tilleggsavtalen er utferdiget i to eksemplarer, ett til Bortfester og ett til Fester.

Sted/dato: Moss 4/12-2018

For Moss kommune:

Navn: HANNE TOLLERUD
Tittel: ORDFØRER

Sted/dato: Moss 4/12-2018

For Moss Havn KF:

Navn: ØYSTEIN H SANDBY
Tittel: HAVNESJEF

Sted/dato: Oslo 12.12.2018

For Værftsgaten 1C AS:

Navn: JAN SPANDOW
Tittel: STYREMEDLEM

Navn: ARILD SPANDOW
Tittel: STYREMEDLEM

TINGLYST
DOKUMENTNR: 1746997
18 DES 2018
STATENS KARTVERK
Grethe Bang Skaug

Bjerketvedt,Hans Olav
06/17/2020 4:07:11

Vedlegg 1: Tegning som viser trase for adkomstrett

Bilag 1

Værftsgata 1C

Dato 09.11.2018 Målestokk. 1:1000 Koordinatsystem UTM 32N

N

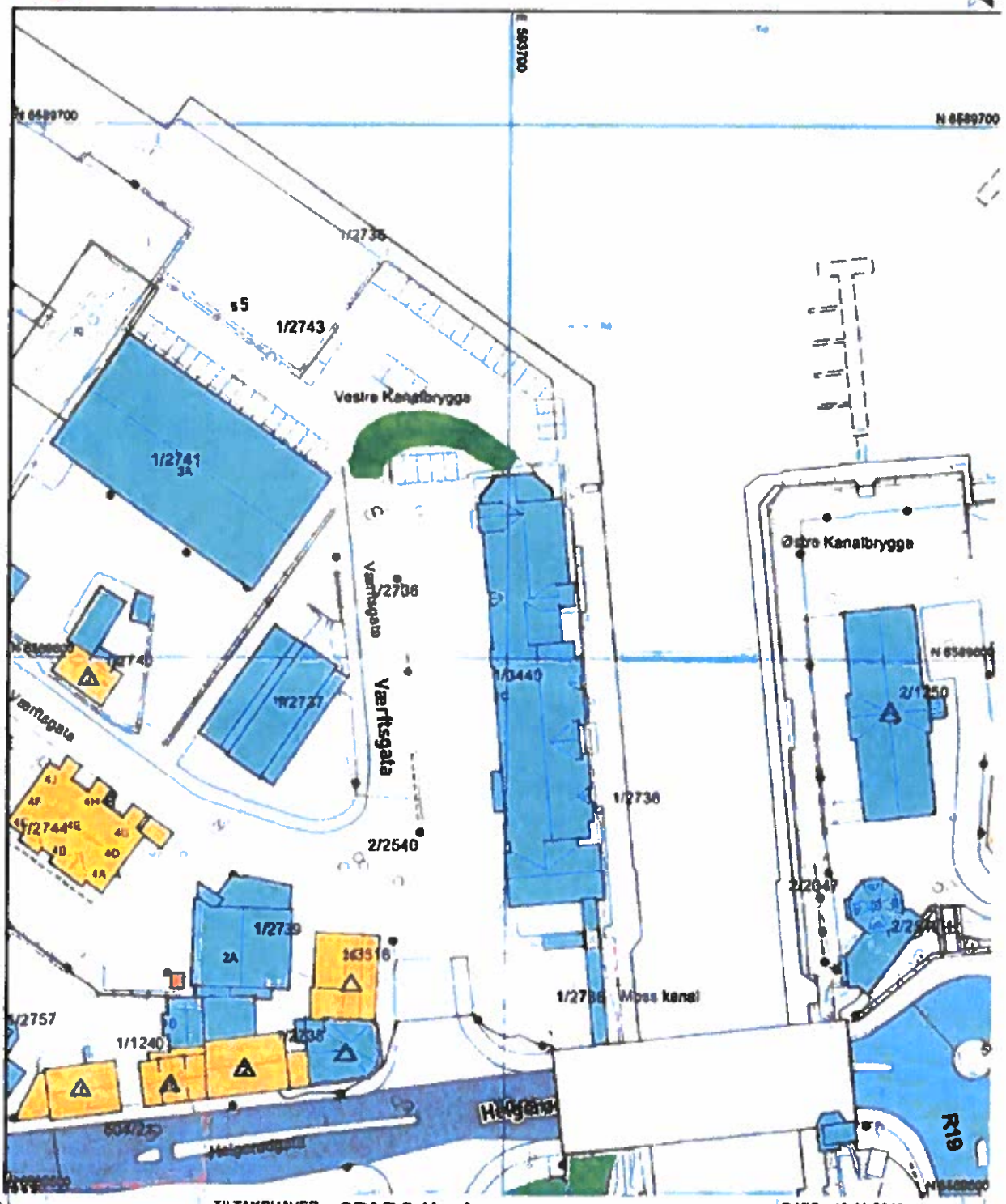

	TILTAKSHAVER	**SPABO Næring as** Postboks 6395 Etterstad	DATO 13.11.2018 SIGN KHR
	PROSJEKT	**Værftsgata 1 c** Gnr/Bnr 1/3440	MÅL TEGNINGSNR
IND REV DATO	TEGNING	**Situasjonsplan 1:1000**	**A10-01**

PULS arkitekter as - borgenv 66 - postboks 135 vinderen - 0319 oslo - t: 21 69 99 00 - f: 21 69 99 01

Bjerketvedt,Hans Olav
06/17/2020 14:07:11

STYRESAK NR. 5/2022: ÅRSRAPPORT, STYRETS ÅRSBERETNING OG RAPPORT AKTIVITETS OG REDGJØRELSESPLIKT

HAVNESJEFENS FORSLAG TIL INNSTILLING/VEDTAK:

- Havnestyret støtter initiativet om å utarbeide en ny, oppgradert årsrapport
- Havnestyret vedtar styrets årsberetning
- Havnestyret vedtar Årsrapport 2021 – aktivitets og redegjørelsesplikt, og ber om at den publiseres i tråd med saksfremlegget
- Havnestyret ber administrasjonen ferdigstille Årsrapport 2021 og publisere den etter godkjenning fra styreleder.

DOKUMENT VEDLAGT SAKEN:

- Vedlegg 1 – Styrets årsberetning – for vedtak
- Vedlegg 2 - Moss Havn KF - Årsrapport 2021 - Aktivitets- og redegjørelsesplikt - for vedtak
- Vedlegg 3 – Moss havn i 2021, oppsummert fra havnesjefen – til informasjon
- Vedlegg 4 - Moss Havn KF - Årsrapport 2021 - Økonomi Nøkkeltall - til informasjon

SAKSUTREDNING:

SAKSBEHANDLER: Line Håkensen og Øystein Høsteland Sundby

SAKSOPPLYSNINGER OG ADMINISTRASJONENS VURDERINGER:
Endringer i lovverk, og ny praksis fra Moss kommune, gjør at Moss havn må endre både vedtakstidspunkt for årsregnskap og innhold i årsrapport.

Under følger en oversikt over relevant lovverk som det er referert til innledningsvis her:

- «Lov om kommuner og fylkeskommuner» gjeldende fra 01.01.2020 §14-6
- «Forskrift om rapportering fra kommuner og fylkeskommuner» gjeldende fra 01.01.2020 §5
- «Lov om likestilling og forbud mot diskriminering» gjeldende fra 01.01.2018 §26, §26a, §26b og §26c
- «Likestillings- og diskrimineringsloven: forsterket aktivitets- og redegjørelsesplikt» gjeldende fra 03.06.2020

I forbindelse med disse endringene ønsker også administrasjonen å gjøre et løft av årsrapporten både når det gjelder innhold og layout.

Målet med denne saken er å redegjøre for, og få tilslutning til, prosess med ny årsrapport og rammene for innhold i denne. I tillegg at havnestyret vedtar (og signerer) sin årsberetning samt vedtar Årsrapport 2021 – aktivitets og redegjørelsesplikt.

Årsregnskapet med noter og oppsett etter KOSTRA fremmes som vedtak i egen sak. Denne saken forutsetter at årsregnskap som vedtas i annens sak i møtet 18. februar 2022 inkluderes i endelig sammensatt årsrapport for 2021.

Årsrapport 2021
Vi har latt oss inspirere av Larvik havn KF sin årsrapport, og ønsker å sette sammen en årsrapport etter mal fra dem. På denne link er Larvik havn sin årsrapport fra 2020; https://larvik.havn.no/getfile.php/1344413-1622810062/Rapporter%20og%20dokumenter/%C3%85rsrapport%202020%20Larvik%20Havn%20KF.pdf. Administrasjonen har startet prosjekt med We Made for å utarbeide nytt layout til vår årsrapport.

Administrasjonen arbeider med følgende innhold for årsrapporten:

1. Kort innledning med visjon og litt om Moss havn
2. Moss havn i 2021 - en oppsummering fra havnesjefen
3. Beskrivelse av våre hovedområder og litt om de private kaiene i havnedistriktet
4. Nøkkeltall (resultater) – prosa om HMS, miljø og andre viktige områder. Her inkluderes også hovedpunkter fra Årsrapport 2021 – aktivitets og redegjørelsesplikt
5. Investeringer 2021
6. Styrets årsberetning
7. Årsregnskapet – med kostra-oppsett og noter
8. Revisors beretning

Styrets årsberetning
Tidligere har ikke styret avlagt en egen årsberetning. Dette er gjort gjennom et vedtak av den endelige årsrapporten. Administrasjonen ser det som mer riktig at styret vedtar egen årsberetning som setts inn som en del av den totale årsrapporten.

Vedlagt saken ligger utkast til styrets årsberetning.

Sammen med årsregnskapet som vedtas av styret i egen sak vurderer administrasjonen at denne årsberetningen ivaretar de krav som stilles til årsberetning for kommunalt foretak gjennom kommunelovens § 14-7.

Årsrapport – aktivitets og redegjørelsesplikt
Lov om likestilling og forbud mot diskriminering (likestillings- og diskrimineringsloven) har som formål å fremme likestilling og hindre diskriminering på grunn av kjønn, graviditet, permisjon ved fødsel eller adopsjon, omsorgsoppgaver, etnisitet, religion, livssyn, funksjonsnedsettelse, seksuell orientering, kjønnsidentitet, kjønnsuttrykk, alder og andre vesentlige forhold ved en person.

Loven stiller krav til arbeidsgiver for å forhindre diskriminering og å fremme likestilling. Videre stiller også loven krav til at foretaket skal redegjøre for den faktiske tilstanden når det gjelder kjønnslikestilling og hvordan aktivitetsplikten følges opp. For å svare ut dette er det utarbeidet en egen rapport som følger som vedlegg til denne saken. Rapporten fremmes for vedtak i havnestyret.

Årsrapport 2021 – aktivitets og redegjørelsesplikt er relativt omfattende rapport for et foretak av Moss havn KF sin størrelse. Administrasjonen mener det vil tjene hensikten med utarbeidelse av Årsrapport 2021 best å ta inn noen sentrale elementer fra «Årsrapport 2021 – aktivitets og redegjørelsesplikt» og samtidig henvise til den fullstendige rapporten for aktivitets og redegjørelsesplikt som publiseres i sin helhet på www.moss.havn.no.

Veien videre
Administrasjonen vil gi en mer inngående presentasjon av saken i møtet 18. februar 2022.

Administrasjonen vil i etterkant arbeide med å ferdigstille årsrapporten før publikasjon. Dokumenter som vedtatt av havnestyret gjennom denne og neste sak vil blir ordrett lagt inn i den endelige årsrapporten (med unntak av Årsrapport 2021 – aktivitets og redegjørelsesplikt som publiseres som egen rapport på nettsidene).

Siden havnestyrets neste møte først er berammet til 26. april 2022 er det ønskelig fra administrasjonen at havnestyret ber styreleder går gjennom endelig årsrapport og godkjenner denne før publisering.

MILJØKONSEKVENSER:
Ingen direkte miljøkonsekvenser. Alle rapporter utarbeides kun i elektronisk format. Rapporteringen i seg selv løfter frem Moss havn KF sitt fokus på miljø og oppsummerer dokumentasjon som viser fremgang i miljøprestasjoner fra havnas virksomhet.

KONKLUSJON:
Gjennom ny årsrapport vil Moss havn KF fremstå mer profesjonelt og tydelig på resultater sammenlignet med tidligere års rapporter. Videre fremdrift gir en rasjonell og effektiv prosess frem til publisering av årsrapporten.

Vedlegg 1 – Styrets årsberetning – for vedtak

Oppdraget

Moss havn KF er Moss kommunes havnefaglige organ, og skal ivareta de administrative og forvaltningsmessige oppgaver Moss kommune er tillagt etter Lov av 21. juni 2019 nr 70, havne og farvannsloven, og bestemmelser gitt i medhold av denne lov.

Havneforetaket skal sørge for rasjonell og effektiv havnedrift, føre tilsyn med trafikken i havneområdet og forvalte havnekapitalen på en måte som fremmer vedtatte målsettinger.

Moss havn gjør det mulig for regionalt næringsliv å flytte gods fra vei til sjø og bane.

Virksomheten

Containeraktiviteten viser en solid vekst i 2021 (8,15 %) og endte på totalt 62.645 TEU. Dette er historiens nest høyeste tall og viser at havna, etter år med utfordringer på grunn av tilpasninger til byggeperiode for jernbanen gjennom Moss, fungerer som den skal for regionen. Totalt gods endte 384.302 tonn, også dette opp fra året før.

Både gjestehavn og bobilhavn har hatt økt aktivitet og øke inntekter i 2021 sammenlignet med 2020. Oppussing av deler av gjestehavna bidrar til fine omgivelser. Havna sitt fokus på stadig forbedring av kvaliteten i gjestehavnproduktet har i stor grad bidratt til de siste årenes løft i inntekter fra dette området.

Antall anløp i havnedistriktet har også vist økning for 2021. Dette inkluderer de private kaiene i Mossesundet. De private kaiene er viktige for betydningsfulle virksomheter i Moss som er avhengige av tilgangen til sjøtransport i sitt virke.

GEMBA har gjennomført ringvirkningsanalyse av Moss havn. Rapporten offentliggjøres i februar 2022 og viser at Moss havn, med kunder og tilhørende virksomheter, bidrar betydelig til sysselsetting og verdiskapning i Mosseregionen.

Investeringer og prosjekter

Investeringer er bokført med kroner 17 672 188,- og dette er gjennomført etter plan.

Den største investeringen er knyttet til rehabilitering av kontorer og garderober for foretaket. Gjennom dette er standarden på lokaler økt betydelig. Dette gjelder innenfor miljø, arbeidsmiljø og universell utforming. Tidspunktet for etablering av nye lokaliteter, med rivning av gammelt bygg, var planlagt for å legge til rette for etablering av dronehavn.

Mindre tilstøtende prosjekter til forberedelser for dronehavn er også gjennomført.

Etablering av lager for råvarer til Rockwool ble i hovedsak gjennomført i 2020. Prosjektet er videreført gjennom 2021 for prosess med regulering av området hvor bygget er etablert.

Investeringsprosjektene er i tråd med strategiske målsettinger for Moss havn og økonomiplan for Moss havn. Prosjektene er finansiert fra disposisjonsfond og det er ikke tatt opp nye lån i 2021.

Personal, arbeidsmiljø og HMS

Det er 13 ansatte i Moss havn KF, som utøver 12,1 årsverk. 3 ansatte er kvinner og 10 er menn. Det var 5 sommervikarer som arbeidet i løpet av sommeren, hvorav 2 kvinner og 3 menn.

Arbeidsmiljøet er blant de ansatte er svært godt og dette er dokumentert i medarbeiderundersøkelse gjennomført i starter på året. Sykefraværet totalt er på 9,0% og av det utgjør korttidsfraværet 0,6 %. Foretaket er har avtale med Avonova som bedriftshelsetjeneste og har jevnlig kontakt med dem.

Det er gjort en oppsummering av arbeidet mot diskriminering jfr. Likestillings- og diskriminerings lov § 26 (aktivitets- og redegjørelsesplikt). Det er ikke iverksatt noen ekstra tiltak etter denne kartleggingen. Se egen rapport publisert på www.moss-havn.no.

For å sikre høy etisk standard er Moss kommune sitt etiske regelverk implementert som del av styringssystemet. Alle ansatte har signert på at regelverket er lest og forstått.

HMS-fokuset er strategisk forankret og høyt i hverdagen. Det har ikke vært alvorlige ulykker eller hendelser i 2021. Moss havn bruker aktivt avvikssystem og alle ansatte har elektronisk tilgang til dette. I 2021 ble det registrert og behandlet 92 avvik.

Ytre miljø

Det har ikke vær utslipp til ytre miljø av betydning siste år. Hverken fra skip, terminaldrift eller anleggsvirksomhet.

Støymåling gjennomført i 2021 viser at arbeidet som målrettet har vært gjennomført fra forrige måling i 2019 har gitt resultater. På to år er det målbar reduksjon i støy fra havnas virksomhet. Administrasjonen skal ta dette arbeidet videre i årene som kommer for å søke etter en ytterliggere reduksjon i støy fra virksomheten på havneområdet.

Landstrømanlegget skal bidra til reduksjoner i utslipp når skip ligge til kai. Utfordringene med bruk har i første rekke sammenheng med at tilpasning av skip tar lang tid. Spesielt for containerskip. Moss havn deltar i arbeid med andre havner i Oslofjorden for å kartlegge muligheter både for å motivere for nødvendige investeringer og kartlegge muligheter for å innføre nasjonale krav.

Utslipp fra skipsfarten er i all hovedsak knyttet til fremdrift. Norge ligger langt fremme i utviklingen av elektrisk fremdrift for skip på kortere avstander. Moss havn har startet det fysiske arbeidet med å bygge dronehavn. I 2022 vil ASKO sitt sjødroneprosjekt starte opp og dette er en verdensnyhet i Moss. Med tiden vil også lastebiler som frakter gods til og fra havna drives elektrisk. Det betyr mye for utslipp fra virksomheten i fremtiden.

Fremtiden

Ringvirkningene av en lønnsom, effektiv og moderne havn er store for Mosseregionen. GEMBA sin ringvirkningsanalyse av Moss havn viser en estimert sysselsettingseffekt på i overkant av 1.000 årsverk og et betydelig bidrag til verdiskapning i regionen.

Det er betydelig aktivitet i lager- og logistikknæringen i regionen og store aktører har den siste tiden flagget utvidelser og etablering i regionen de nærmeste årene. Aktører som bruker Moss havn aktivt

i dag og som er tydelige på viktigheten av Moss havn for deres beslutning om lokalisering. Dette viser hvor viktig havnas tjeneste vil bære også i årene som kommer.

Sjøtransportens evne til utvikling og konkurranseevne er en vesentlig faktor for videre utvikling i havnevirksomheten. Havnas bidrag i denne sammenhengen er å legge til rette for en effektiv og miljøvennlig omlasting og reduserte kostnader.

Når Bane Nor sitt arbeid med ny stasjon i Moss er ferdigstilles åpner dette også for muligheten til å etablere havnespor for omlasting av varer direkte mellom sjø og bane.

Resultater

2021 har vært et godt år for Moss havn.

Foretaket hadde i 2021 driftsinntekter på 41,4 millioner kroner (mot 33,9 millioner kroner i 2020). Etter driftskostnader på 38,0 millioner kroner (36,2 millioner) er driftsresultat 3,3 millioner kroner (-2,6 millioner). Ordinært resultat etter netto finanskostnader og avskrivninger (motpost) er 10,7 millioner kroner (2,4 millioner). Årsresultat ble 10,7 millioner kroner (2,4 millioner).

Forutsetning om fortsatt drift er lagt til grunn ved utarbeidelse av årsregnskapet.

Årsresultat og disponeringer

Årsresultatet på kroner 10 738 706,- foreslås overført til annen egenkapital.

Moss, 18. februar 2022

Fred Jørgen Evensen Styreleder	Terje Turøy Nestleder	Gretha Kant
Erlend Wiborg	Kristin Lind-Larsen	Ulf Raab
Freddy Rinden	Øystein H Sundby Havnesjef	

Vedlegg 3 – Moss havn i 2021, oppsummert fra havnesjefen – til informasjon

Moss havn i 2021

Moss havn gjør det mulig for regionens næringsliv å flytte gods fra vei til sjø og bane.

2021 har vært nok et år med solid drift. Ansatte i havneforetaket og operatørselskapet har gjort en stor innsats som har resultert god vekst fra året før og ytterliggere forbedringer i leveranser på flere områder. Solid økning i antall TEU og en økning i total tonnasje viser at havnas betydning er stor og at næringslivet i regionen ser dette og benytter seg av våre tjenester. Driftsmessig har vi også hatt fokus på operasjonell effektivitet og dokumentert en god fremgang og effektiv drift gjennom året.

Vårt arbeid mot målsettingen om nullutslipp innen 2030 har gitt nye resultater. Årlig miljøfyrtårnrapportering viser ytterliggere reduksjon i vårt fotavtrykk. Høsten 2021 ble vi tildelt Klima Østfold-prisen for det målrettede arbeidet vi har lagt ned over tid. Det er en pris vi er veldig stolte av å bli tildelt. Og ikke minst fikk vi levert vår første elektriske maskin (hjullaster) i november.

Rehabilitering av byggene i Stengata 1 og 3 er gjennomført og Moss havn flyttet inn i oktober med garderober og administrasjon. Umiddelbart etter startet rivningen av det gamle kontorbygget og ved årsskiftet var ASKO i gang med oppbyggingen av dronehavn. Endelig er de fysiske arbeidene til denne verdenssensasjonen i Moss startet.

- Året 2021 var også et spesielt år med restriksjoner og spesielle løsninger knyttet til Covid-19. Moss havn er kommet vel igjennom uten leveranseproblemer i det hele tatt. Resultatene vi ser på alle områder kommer etter år med systematisk arbeid og ansatte som trives på jobb og ønsker å yte ekstra for havna og kundene av havna. Allerede i 2022 vil det komme ytterliggere resultater og spesielt etablering av dronehavn vil bidra til å møte fremtiden for å flytte mer gods fra vei til sjø, sier havnesjef Øystein Høsteland Sundby

Årsrapport 2021 – Økonomi Nøkkeltall

Nøkkeltall

Nøkkeltall	2021	2020	2019
Trafikkutvikling			
Lastemengder (tonn)	384 302	375 785	344 212
Containertrafikk (TEU)	62 645	57 926	54 348
Antall anløp	511	497	457
Resultater			
Omsetning i kr	41 467 899	33 953 120	33 462 478
Resultat i kr	10 738 706	2 406 134	696 928
Lønnsomhet			
Driftsmargin i prosent	25,9 %	7,1 %	2,1 %
Resultatgrad	33 %	23 %	18 %
Soliditet	56 %	63 %	62 %
Totalkapitalen rentabilitet	6 %	3 %	3 %
Gjeldsgrad	63 %	56 %	58 %
Ansatte			
Antall årsverk	12,1	12,6	13,6
Kortid Sykefravær (%)	0,6	1,3	3,3
Langid Sykefravær (%)	8,4	1,1	0

SAK NR. 6/2022 - MOSS HAVN KF – ÅRSREGNSKAP 2021

HAVNESJEFENS FORSLAG TIL INNSTILLING/VEDTAK:

Moss havn KFs aggregerte drifts- og investeringsregnskap for 2021 vedtas.

- **Moss havn KFs årsregnskap for 2021 godkjennes.**
- **Moss havn KFs investeringsregnskap for 2021 godkjennes.**
- **Regnskapsmessig overskudd kr 10 738 706,- er disponert til disposisjonsfond (havnekapitalens reguleringsfond)**

DOKUMENT VEDLAGT SAKEN:

Moss havn KFs Årsrapport 2021 - Økonomi
Moss havn KFs Årsrapport 2021 - Økonomi KOSTRA rapportering

SAKSUTREDNING:

SAKSBEHANDLER: Line Håkensen

SAKSOPPLYSNINGER:

Moss havn KF er et kommunalt foretak opprettet med hjemmel i kommunelovens kap. 11, og eies av Moss kommune. Moss havn KF ledes av havnestyret og kommunestyret i Moss er foretakets øverste organ.

Moss havn KF utfører tjenester etter følgende lovhjemmel og avtalegrunnlag:

- Havne og farvannsloven med veileder
- Tilhørende forskrifter
- Lov om kommuner og fylkeskommuner gjeldende fra 01.01.2020
- Forskrift om økonomiplan, årsbudsjett, årsregnskap og årsberetning for kommuner og fylkeskommuner gjeldende fra 01.01.2020
- Eierskapsmelding Moss kommune
- Vedtekter for Moss havn KF, gjeldende fra 01.01.2020
- Strategisk plan Moss havn KF 2020 - 2028

<u>Årsregnskap:</u>

Moss havn KFs regnskapsmessige driftsresultat for 2021 viser et overskudd på kr 10 738 706,-.

Total balanse sum eiendeler og sum gjeld og egenkapital er kr 222 734 537,-.

I 2021 investerte Moss havn KF for kr 17 672 188,-, og som er finansiert gjennom bruk av disponible fond og salg av driftsmidler (bil og hjullaster).

I henhold til ny «Forskrift om økonomiplan, årsregnskap og årsberetning for kommuner og fylkeskommuner» gjeldende fra 01.01.2020 §§ 4-1 og 4-3 er driftsresultat for 2021 avsatt til disposisjonsfondet ved avslutning av årsregnskapet.

Det henvises til vedlagte Moss havn KFs Årsrapport 2021 – Økonomi.

I henhold til ny forskrift om økonomiplan, årsbudsjett, årsregnskap og årsberetning for kommuner og fylkeskommuner mv. skal Moss havn KFs årsregnskap konsolideres i Moss kommunes årsregnskap iht. § 10-1. Dette gjøres ved å omgjøre drift- og investeringsregnskap til oppstillinger iht. forskriftens § 5-6, §5-4 1. og 2. ledd, §5-5 1. ledd og §5-8.

Opplysninger til KOSTRA er rapportert elektronisk til Statistisk sentralbyrå på den måten SSB fastsetter. Det er rapportert iht. Forskrift om rapportering fra kommuner og fylkeskommuner mv. (KOSTRA-forskriften) §5.

Det henvises til vedlagte Moss havn KFS Årsrapport 2021 – Økonomi KOSTRA rapportering

MILJØKONSEKVENSER:
Ingen

KONKLUSJON:
Administrasjonen konkluderer i tråd med innstilling.

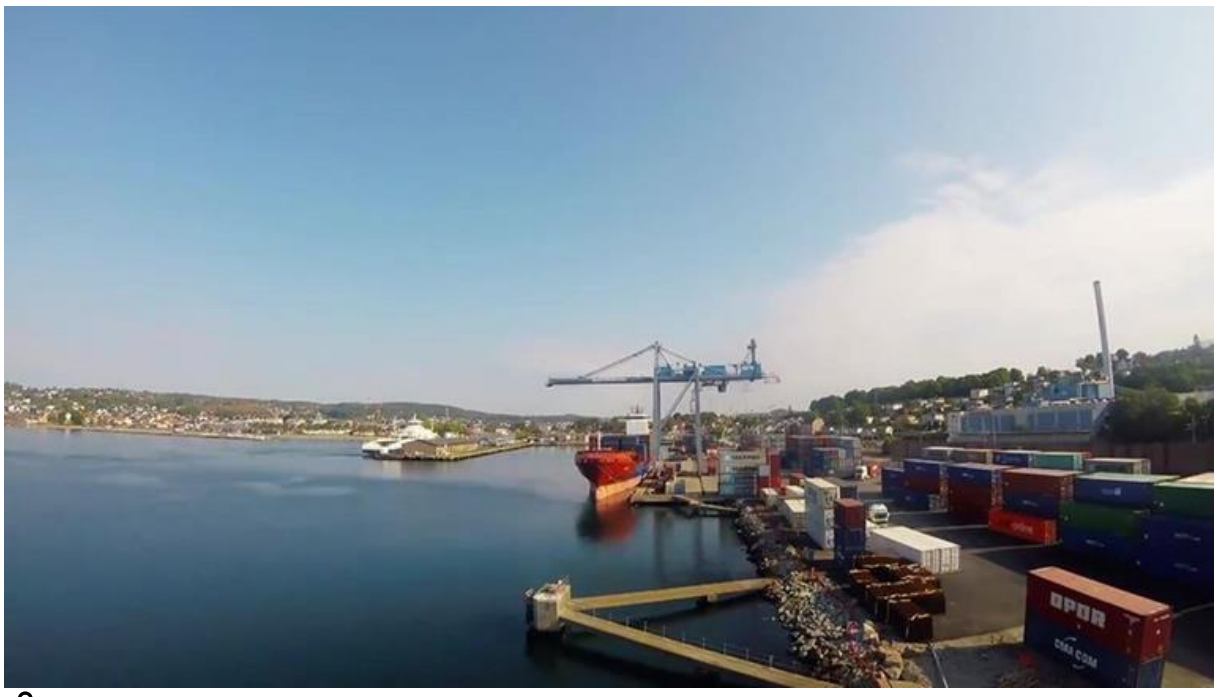

Årsrapport 2021 – Økonomi

Innhold

1. Økonomiske oversikter 2021 2

1.1 Driftsresultat 2
1.2 Finans 3
1.3 Resultat justert 3
1.4 Investeringer 3
1.5 Resultatregnskap, balanse og investeringsregnskap 4

2. Noter til resultatregnskap, balanse og investeringsregnskap 5

2.1 Note 0 – Regnskapsprinsipper 5
2.2 Note 1 – Anleggmidler og avskrivninger 6
2.3 Note 2 – Aksjer 6
2.4 Note 3 – Pensjonsforpliktelser 6
2.5 Note 4 – Skattetrekk 8
2.6 Note 5 – Gjeldsforpliktelser 8
2.7 Note 6 – Kapitalkonto 9
2.8 Note 7 – Inntekter 9
2.9 Note 8 – Selvkost Farvannsavgift 9
2.10 Note 9 – Lønn- og personalkostnader 10
2.11 Note 10 – Overføring til Mosseregionens Næringsutvikling (MNU) 10
2.12 Note 11 – Disposisjonsfond 10
2.13 Note 12 – Arbeidskapital 10

1. Økonomiske oversikter 2021

1.1 Driftsresultat

Driftsresultatet for 2021 viser kr 10 738 706,- i overskudd. Det er budsjettert med et overskudd for samme periode med kr 2 135 000,-. Bokført resultat er kr 8 603 706,- høyere enn budsjett.

Driftsinntekter

Moss havn KFs driftsinntekter deles inn i tre hovedgrupper;

- Havneavgifter og vederlag
  Består av farvannsavgift, kai vederlag og vareavgift.

- Vederlag og gebyrer
  Består av inntekter tilknyttet flere tjenester. Her inngår blant annet utleie av kontorlokaler, parkering, varelager og utearealer og inntekter som følge av krankjøring og leie med mer.

- Annen omsetning
  Består av inntekter fra blant annet parkering, ulike refusjoner og annen driftsinntekt.

Moss havns totale driftsinntekter for 2021 ble kr 41 467 899,- dette er kr 7 514 779,- høyere enn budsjettert.

Moss havn har mottatt utbetaling av sakskostnader på kr 4 561 000,- + forsinkelsesrenter kr 470 822,- i ankesak T. Engene, dette er påløpte og bokførte kostnader i 2019 - 2021. Selve ankesaken var i Tingretten i februar 2021.
Tar man hensyn til denne utbetaling på kr 4 561 000,- vil inntektene være kr 2 953 779,- høyere enn budsjett for 2021.

Følgende aktiviteter har gitt høyere inntekter enn budsjett i 2021, se også note 7.

- Gjestehavn og bobilhavn
- Kai- og varevederlag
- Havnetjenester
- Utleie av kran & utstyr og utleie bygg & arealer
- Andre salgsinntekter

Driftskostnader
Moss havn KFs driftskostnader (eksl. Investeringer) for 2021 ble kr 27 630 444,- dette er kr 2 416 222,- høyere enn budsjettert (merkostnad).

Følgende andre driftskostnader har hatt høyere kostnader enn budsjettert for året, dette gjelder blant annet strøm, vann & kloakk, vedlikehold av maskinelt utstyr, kai & bygg, advokathonorar ref. ankesak T. Engene og kommunale gebyrer i forbindelser med prosjekter.

Trekker frem følgende kostnader som har hatt et mindre forbruk enn budsjettert for året, dette gjelder innkjøp av konsulenttjenester i forbindelser med prosjekter, reiseutgifter og seminar/kurs.

For inventar og utstyr er det gjort innkjøp av kontormøbler og inventar til nytt kontorbygg. Innenfor IKT er det gjort oppgradering av WebSak (saksbehandlings og arkiv system), og innkjøp av nytt utstyr til møterom i nytt kontorbygg.

Lønn og sosiale kostnader har hatt lavere kostnader igjennom året i forhold til budsjettert, og årsaken til dette er blant annet refusjon fra NAV vedrørende sykefravær.

1.2 Finans

Moss havn KFs totale finansposter er på kr 3 098 749,- dette er kr 3 662 029,- lavere enn budsjettert for året.
Årsak til dette er blant annet at det er utbetalt utbytte på kr 1 500 000,- fra Kanalen Brygge AS, der Moss havn KF har en eierandel på 33,33%.
Det er også utbetalt forsinkelsesrenter på kr 470 822,- i forbindelse med sakskostnader ankesak T. Engene.
Det er budsjettert med et låneopptak for finansiering av investeringer som ikke har blitt realisert, dette påvirker rentekostnadene positivt. I tillegg har rentekostnader på gjeldende lån vært budsjetterte noe for høyt i 2021.

1.3 Resultat justert

Justeres resultatet med de ikke budsjetterte inntekter og kostnader som er påløpt og bokført i 2021 blir resultat følgende:

Utbetaling av sakskostnader ankesak T. Engene	kr 4 561 000,-
Forsinkelsesrenter av sakskostnader	kr 470 822,-
Påløpte kostnader for advokatbistand	kr 1 827 305,-
Utbytte Kanalen Brygge AS	kr 1 500 000,-
Justert resultat 2021	kr 6 034 189,-.

1.4 Investeringer

I 2021 har Moss havn KF investert for til sammen kr 17 672 188,- dette er finansiert gjennnom bruk av disponible fond (ikke foretatt låneopptak).
Det er i 2021 solgt én bil og én hjullaster og hvor gevinst er bokført i investeringsregnskapet.

Det har blitt gjort fortløpende vurderinger om igangsatte tiltak tilfredsstiller regnskapsmessige krav som investering eller belastes direkte over driftsregnskapet.
KRS nr. 4 «Avgrensningen mellom driftsregnskapet og investeringsregnskapet»

Følgende investeringer er foretatt i løpet av 2021:

Areal, bygg, lager og anlegg:
- Lagerbygg Rockwool
- Kontorbygg Moss havn KF
- Nytt verksted Havnelageret

Havnevirksomhet:
- Ny port (i forbindelse med Dronehavn)

Driftsmidler:
- Lasterampe Container
- Hjullaster Elektrisk

Salg av driftsmidler – gevinst:
- Bil, BMW I3
- Hjullaster Komatsu 2006 modell

Sanering av bygg: Riving av Moss Maritime Senter

1.5 Resultatregnskap, balanse og investeringsregnskap

Resultat	Note	Regnskap 2021	Budsjett 2021	Regnskap 2020
Driftsinntekter				
Salgsinntekt		36 533 374	33 679 000	33 587 462
Annen driftsinntekt		4 934 525	195 000	365 658
Sum driftsinntekter	7, 8	41 467 899	33 874 000	33 953 120
Driftskostnader				
Lønn og sosiale kostnader	3, 9	12 426 734	14 204 663	12 808 876
Inventar og utstyr		2 068 021	1 322 000	1 689 879
Andre driftskostnader	10	13 135 689	10 684 800	11 617 444
Avskrivninger	1	10 448 562	-	10 506 198
Sum driftskostnader		38 079 006	26 211 463	36 622 397
Brutto driftsresultat		3 388 893	7 662 537	-2 669 277
Finansposter				
Finansinntekter		2 239 317	800 000	501 586
Finanskostnader	5	5 338 066	6 408 496	5 932 373
Sum finansposter		3 098 749	5 608 496	5 430 787
Avskrivninger - motpost	1	10 448 562	-	10 506 198
Netto driftsresultat		10 738 706	2 054 041	2 406 134
Årsresultat		**10 738 706**	**2 054 041**	**2 406 134**
Overføringer og disponeringer				
Overføring annen egenkapital	11	10 738 706	2 054 041	2 406 134
Sum overføringer og disponernger		**10 738 706**	**2 054 041**	**2 406 134**

Balanse	Note	IB 2021	Bevegelse	UB 2021
Eiendeler				
Anleggsmidler	1, 2, 3, 6	194 713 939	-6 371 909	188 342 030
Omløpsmidler	3, 4	38 189 286	-3 796 781	34 392 505
Sum eiendeler		**232 903 225**	**-10 168 690**	**222 734 535**
Gjeld og egenkapital				
Kortsiktig gjeld	4	5 748 551	-2 740 469	8 489 020
Langsiktig gjeld	5	80 873 174	2 039 147	78 834 028
Egenkapital før resultat	6, 11	146 281 500	10 870 012	135 411 489
Sum gjeld og egenkapital		**232 903 226**	**10 168 690**	**222 734 537**

Investeringsregnskap	Note	Regnskap 2021	Budsjett 2021	Regnskap 2020
Salg anleggs- og driftsmidler				
Salg anlegg	**1**	304 351		
Sum salg anleggs- og driftsmidler		304 351		
Finansiering				
Bruk av disponible fond	6	17 367 837	20 800 000	24 955 530
Bruk av lån				
Refusjon fra andre	11			797 551
Sum finansiering		17 367 837	20 800 000	25 753 081
Investeringer prosjekter	1	17 672 188	20 800 000	25 753 081
Avsetning til fond				
Resultat		-	-	-

2. Noter til resultatregnskap, balanse og investeringsregnskap

2.1 Note 0 – Regnskapsprinsipper

Moss Havn KF fører regnskap etter kommunale regnskapsstandarder og lov om kommuner og fylkeskommuner (kommuneloven).

Moss Havns tjenester utføres etter lovhjemmel og avtalegrunnlag:

Havne- og farvannsloven med veileder
Tilhørende forskrifter
Lov om kommuner og fylkeskommuner gjeldende fra 01.01.2020
Forskrift om økonomiplan, årsbudsjett, årsregnskap og årsberetning for kommuner og fylkeskommuner mv. 01.01.2020
Eiermelding
Vedtekter for Moss havn, gjeldende fra 01.01.2020
Strategisk plan Moss havn 2020 - 2028

Regnskapsprinsipper
Årsregnskapet er satt opp i samsvar med kommunal regnskapsstandard nr. 6
Øvrige regnskapsprinsipper lagt til grunn er:

Arbeidskapitalprinsippet
All tilgang og bruk av midler i løpet av året som vedrører virksomheten skal komme frem av driftsregnskapet eller investeringsregnskapet. Regnskapsføringen av tilgang og bruk bare i balanseregnskapet skal ikke forekomme.

Bruttoprinsippet
Alle utgifter, utbetalinger, inntekter og innbetalinger skal regnskapsføres brutto. Dette gjelder også for de interne finansieringstransaksjonene. Det skal ikke gjøres fradrag for tilhørende inntekter til utgiftene, og heller ikke skal inntektene fremstå med fradrag for eventuelle tilhørende utgifter.

Anordningsprinsippet
Alle kjente utgifter, utbetalinger, inntekter og innbetalinger i året skal tas med i årsregnskapet for vedkommende år, enten de er betalt eller ikke når årsregnskapet avsluttes.

Forsiktighetsprinsippet
Urealisert tap skal regnskapsføres etter enkeltvurderinger.

Varige driftsmidler/Anleggsmidler
Består i hovedsak av kaianlegg, havnekraner, tomter og bygninger og utstyr/inventar. Varige driftsmidler vurderes til anskaffelseskost. Påkostninger og forbedringer tillegges driftsmidlets bokførte verdi og avskrives sammen med dette. Reparasjons- og vedlikeholds kostnader blir løpende resultatført i den perioden kostnaden påløper.

Virksomheten er ikke skattepliktig.

I samsvar med regnskapslovens krav er årsregnskapet avlagt under forutsetning om fortsatt drift.

2.2 Note 1 – Anleggmidler og avskrivninger

Moss Havns anleggsmidler	Ansk. Verdi	Akk. Avskr.	IB2021	Avskr. Tid år	Anskaffet i 2021	Avskaffet i 2021	Årlige avskrivninger	UB2021
Bygg, lager og bygninsanlegg	155 947 282	87 927 799	68 019 481	10 - 50	15 859 928	10 030 048	1 828 345	72 021 017
Kaier, Kaifrong/areal	114 045 455	47 365 931	66 679 525		80 000	439 791	4 798 377	61 521 356
Kraner og kranutstyr	37 928 212	24 419 833	13 508 378	8 - 15	273 400		2 456 673	11 325 106
Transportmidler	2 448 997	1 257 256	1 191 742	8 - 10	1 091 000	137 639	364 514	1 780 589
ISPS	5 314 386	5 246 309	68 077	5 - 10	367 860		378 012	57 925
Fyr, merker, farled, sjøpmråde	10 297 040	1 547 347	8 749 692	15			544 359	8 205 333
IKT	313 130	84 806	228 324	3 - 5			78 282	150 041
Sum anleggsmidler	**326 294 502**	**167 849 281**	**158 445 218**		**17 672 188**	**10 607 477**	**10 448 562**	**155 061 367**

2.3 Note 2 – Aksjer

Firma	Antall aksjer	Pålydende	Balanseverdi
Kanalen Brygge AS	50 000	1,00	15 000 000

Moss Havn KF har tinginnskudd med følgende eiendommer
g.nr.1 b.nr. 2741 og del av b.nr. 2743
Eiendommen er overført ved tegning av aksjer i selskapet
Moss Havn KF har pr. 31.12.2021 en eierandel på 33,333 % av aksjene i selskapet.

2.4 Note 3 – Pensjonsforpliktelser

Årets netto pensjonskostnad spesifisert:

	2021
Nåverdi av årets pensjon	1 231 630
Rentekostnad av pensjonforpl.	707 801
Forventet avkastning	-894 969
Netto pensjonskostnad	**1 044 462**

Pensjonsmidler, pensjonsforpliktelser og beregnet akkumulert premieavvik og beregningsforutsetning:

Pr. 31.12.2020	Pensjonsposter	Arbeidsgiveravgift
Pensjonsmidler	26 787 888	
Brutto pensjonsforpliktelser	23 784 663	
Akkumulert premeiavvik	1 984 313	276 787
Arbeidsgiveravgift av netto forpl.		423 455

Beregningsforutsetninger:

Økonomiske forutsetninger	2021
Avkastning av pensjonsmidler	3,50 %
Diskonteringsrente	3,00 %
Årlig lønnsvekst	1,98 %
Årlig G-regulering	1,98 %
Årlig reguleringe av pensjoner	1,22 %
Forholdstallet fra KMD	1,00

Estimatavvik:
Estimatavvik fremkommer ved ny beregning av pensjonsmidler og pensjonsforpliktelser i nytt år.

Spesifikajson av estimatavvik	
Faktisk forpliktelse 01.01.2021	25 248 160
Estimert forpliktelse 31.12.2020	21 170 444
Estimatavvik forpliktelse 2021	1 707 778
Akkumulert avvik tidligere år	-
Estimatavvik i år	1 707 778
Gj. st. samlet avvik forpliktelse UB	-
Estimerte pensjonsmidler UB	20 674 616
Faktiske pensjonsmidler 01.01.2021	25 248 160
Estimatavvik midler 2021	4 573 544
Akkumulert avvik tidligere år	-
Estimatavvik i år	4 573 544
Gj. st. samlet avvik forpliktelse UB	-

Avstemning av pensjonsordningens finansierte status mot beløp i foretakets balanse:

Avstemning	2021
Estimert pensjonforpliktelse UB	23 784 663
Estimerte pensjonsmidler UB	17 640 800
Estimert netto pensjonsmidler	6 143 863
Ikke amortisert estimatavvik pensjonsforpliktelser/midler	-
Netto pensjonsmidler/forpliktelser	6 143 863
Periodisert arbeidsgiveravgift	423 455
Netto pensjonsmidler/forpliktelser	
Årsregnskapet	
Estimerte pensjonsmidler UB	17 640 800
Estimert netto pensjonsmidler	
Ikke amortisert estimatavvik	0
Bokførte pensjonsmidler	**17 640 800**
Estimert pensjonsforpliktelse UB	-23 784 663
Ikke amortisert estimatavvik pensjonsforpliktelser/midler	-
Bokførte pensjonsforpliktelser	-23 784 663
Arbeidsgiveravgift på forpliktelse	423 455
Bokførte pensjonsforpliktelser etter arbeidsgiveravgift	**-23 361 208**

	2021	2020
Egenkapitalinnskudd i KLP	639 862	594 104

Det er følgende medlemmer i pensjonsordningen:

Antall medlemmer i ordningen	2021	2020
Aktive	13	14
Oppsatte	6	6
Pensjoner	11	10

Fordringsføring av premeiavvik:

Årets premeiavvik på kr 633 287,-, samt tilhørende arbeidsgiveravgift på kr 89 293,47 ,-er satt opp som kortsiktig fordring i balansen og ført som kostnad i hht forskrift nr. 1424 av 15.12.2000, § 13-4.

Sammen med tidligere balanseført premeiavvik på kr 1 937 862,- (ekskl. arbeidsgiveravgift) og årets amortisering på kr 46 451,- gir dette akkumulert balanseført premeiavvik (ekskl. arbeidsgiveravgift) på kr 1 984 313,-.

2.5 Note 4 – Skattetrekk

Av innestående bankinnskudd utgjør kr 435 597,- bundne skattetrekksmidler til dekning av skyldig forskuddstrekk pr. 31.12.2021.

2.6 Note 5 – Gjeldsforpliktelser

Låneinstans	Hovedstol IB	Startdato lån	Vilkår	Hovedstol UB
Nordea	7 200 000	06.03.2007	Basisrente 0,51 + margin 1,65%	7 000 000
Nordea	6 666 680	07.12.2012	Basisrente 0,38 + margin 1,65%	6 333 348
Nordea	6 666 680	07.12.2012	Basisrente 0,38 + margin 1,65%	6 333 348
KLP	25 200 000	29.09.2016	Fast rente lik 2,28%	23 600 000
KLP	8 966 146	07.12.2012	1,3% nominell (NIBOR 3 mnd + 0,85%)	8 406 146
KLP	4 933 312	07.12.2012	1,3% nominell (NIBOR 3 mnd + 0,85%)	3 799 976
Sum	**59 632 818**			**55 472 818**

Moss havn KF er et kommunalt foretak som eies av Moss kommune i sin helhet. Moss kommune stiller garantiansvar for restsaldo i havnevirksomhetens lån som vist.

2.7 Note 6 – Kapitalkonto

Transaksjoner	Debet/Aktiva	Kredit/Passiva
Saldo 1.1.2021		77 777 982
Avdrag lån 2021		4 160 000
Pensjonsmidler/forpliktelser 2021	5 154 669	
Aktivering av investeringer 2021		17 672 188
Finansiering av investeringer	17 367 837	
Avvikling av anleggsmiddel 2021	10 469 839	
Årlige avskrivninger 2021	10 448 562	
Saldo 31.12.2021		**56 169 264**

2.8 Note 7 – Inntekter

	2021	Budsjett	2020
Farvannsavgift	2 768 635	2 810 000	2 756 983
Kaivederlag	902 686	650 000	703 476
Varevederlag	6 554 767	5 815 000	5 683 223
Gjestehavn	604 611	400 000	436 544
Bobil plass	709 080	400 000	536 640
Havnetjenester	520 770	360 000	411 080
Utleie kran og utstyr	8 235 863	8 050 000	7 908 669
Utleie bygg og arealer	15 307 586	14 749 000	14 014 730
Andre salgsinntekter	5 863 901	876 000	1 501 775
Sum salgsinntekter	**41 467 899**	**34 110 000**	**33 953 120**

I andre salgsinntekter er det bokført erstatning sakskostnader ankesak kr 4 561 000,-.
Moss havn KF mottar ingen overføringsinntekter fra andre.

2.9 Note 8 – Selvkost Farvannsavgift

Regnskap/År:		**2017**		**2018**		**2019**		**2020**		**2021**
Sum farvannsavgift	**kr**	**2 786 279**	**kr**	**2 891 291**	**kr**	**2 540 246**	**kr**	**2 756 983**	**kr**	**2 768 635**
Kostnader/År:										
Netto kostnader tilknyttet isbryting etter fradrag for refusjon fra Kystverket	kr	45 451	kr	-54 731	kr	21 829	kr	6 639	kr	-186 406
Personal- og systemkostnader	kr	1 060 312	kr	2 218 837	kr	2 056 097	kr	1 698 482	kr	1 699 772
Investeringer tilknyttet farled	kr	284 296	kr	998 374	kr	1 587 333	kr	1 006 700	kr	721 260
Andel av felleskostnader 15%	kr	120 832	kr	107 370	kr	112 513	kr	99 026	kr	92 183
Sum kostnader	kr	1 510 891	kr	3 269 850	kr	3 777 772	kr	2 810 847	kr	2 326 808

Gjennomsnittlige inntekter 2017 - 2021	kr	2 748 687
Gjennomsnittlige kostnader 2017- 2021	kr	2 739 234
Gjennomsnittlig netto gevinst 2017 - 2021	**kr**	**9 453**

2.10 Note 9 – Lønn- og personalkostnader

Lønn og pensjonskostnader	2021	2020
Lønn	8 938 833	9 323 759
Arbeidsgiveravgift	1 539 238	1 423 282
Pensjonskostnader	1 683 819	1 766 054
Andre lønnsrelaterte ytelser	264 843	295 781
Sum	**12 426 734**	**12 808 876**

Ytelser til ledende personer	Daglig leder	Styret
Lønn / honorarer	1 192 496	239 366
Pensjonskostnader	201 893	0
Annen godtgjørelse	16 968	0
Sum	**1 411 357**	**239 366**

Revisjonshonorar 2021	
Bokført revisjonshonorar 2020	32 750
Netto revisjonshonorar 2021	**32 750**

2.11 Note 10 – Overføring til Mosseregionens Næringsutvikling (MNU)

Moss havn KF overførte i 2021 kr 250 000,- til Mosseregionens Næringsutvikling AS (MNU) i henhold til vedtatt budsjett.
Moss havn KF har pr. 31.12.2021 en eierandel på 17,125% av aksjene i selskapet MNU. Ved tildeling av aksjene forekom ingen kostpris. Moss havn KFs eierandeler er derfor ikke balanseført i foretakets regnskap.

2.12 Note 11 – Disposisjonsfond

	2021	2020
FRIE DRIFTSFOND:		
IB Frie driftsfond	68 503 517	66 097 384
Disponering årsoverskudd	10 738 706	2 406 133
UB frie driftsfond	79 242 223	68 503 517

2.13 Note 12 – Arbeidskapital

	2021	2020
OMLØPSMIDLER:		
Endring betalingsmidler	-2 318 872	26 404 937
Endring kortsiktige fordringer	-1 616 251	3 045 898
Endring premieavvik		
Endring i omløpsmidler (A)	-3 935 123	29 450 835
KORTSIKTIG GJELD:		
Endring kortsiktig gjeld (B)	-2 825 811	-1 555 857
ENDRING ARBEIDSKAPITAL (A-B)	-1 109 312	31 006 692

Årsrapport 2021 - Økonomi KOSTRA-rapportering

Innhold

1. Økonomisk oversikt 2

1.1 Økonomisk oversikt drift etter budsjett- og regnskapsforskriften § 5 – 6. 2

2. Bevilgningsoversikt 3

2.1 Bevilgningsoversikt drift etter budsjett- og regnskapsforskriften § 5-4 1. ledd 3
2.2 Bevilgningsoversikt drift etter budsjett- og regnskapsforskriften § 5-4 2. ledd 3
2.3 Bevilgningsoversikt investering etter budsjett- og regnskapsforskriften § 5-5 1. ledd... 4

3. Balansen pr. 31.12 4

3.1 Balanseregnskapet etter budsjett- og regnskapsforskriften § 5-8..... 5

1. Økonomisk oversikt

1.1 Økonomisk oversikt drift etter budsjett- og regnskapsforskriften § 5 – 6.

DRIFTSREGNSKAPET	2021	Budsjett	Korr Budsjett	2020
1. Rammetilskudd				
2. Inntekts- og formuesskatt				
3. Eiendomsskatt				
4. Andre skatteinntekter				
5. Andre overføringer og tilskudd fra staten				
6. Overføringer og tilskudd fra andre				
7. Brukerbetalinger				
8. Salgs- og leieinntekter	41 467 899	34 110 000	34 110 000	33 953 120
9. *Sum driftsinntekter*	*41 467 899*	*34 110 000*	*34 110 000*	*33 953 120*
10. Lønnsutgifter	9 265 404	10 011 631	10 011 631	9 680 221
11. Sosiale utgifter	3 161 330	3 825 591	3 825 591	3 128 655
12. Kjøp av varer og tjenester	14 953 710	11 127 000	11 127 000	13 057 323
13. Overføringer og tilskudd til andre	250 000	250 000	250 000	250 000
14. Avskrivninger	10 448 562	-	-	10 506 198
15. *Sum driftsutgifter*	*38 079 006*	*25 214 222*	*25 214 222*	*36 622 396*
16. **Brutto driftsresultat**	**3 388 893**	**8 895 778**	**8 895 778**	**- 2 669 277**
17. Renteinntekter	739 317	150 000	150 000	501 586
18. Utbytter	1 500 000			
19. Gevinst og tap på finansielle omløpsmidler	66			82 732
20. Renteutgifter	1 178 000	2 250 778	2 250 778	1 689 642
21. Avdrag på lån	4 160 000	4 660 000	4 660 000	4 160 000
22. Netto finansutgifter	3 098 749	6 760 778	6 760 778	5 430 788
23. Motpost avskrivninger	- 10 448 562	-	-	- 10 506 198
24. **Netto driftsresultat**	**10 738 706**	**2 135 000**	**2 135 000**	**2 406 133**
Disponering eller dekning av netto driftsresultat:				
25. Overføring til investering				
26. Avsetninger til bundne driftsfond				
27. Bruk av bundne driftsfond				
28. Avsetninger til disposisjonsfond	10 738 706	2 135 000	2 135 000	2 406 133
29. Bruk av disposisjonsfond	10 738 706	2 135 000	2 135 000	2 406 133
30. **Dekning av tidligere års merforbruk**				
31. **Sum disponering eller dekning av netto driftsresul**	**-**	**-**	**-**	**-**
32. **Fremført til inndekning i senere år (merforbruk)**				

2. Bevilgningsoversikt

2.1 Bevilgningsoversikt drift etter budsjett- og regnskapsforskriften § 5-4 1. ledd

DRIFTSREGNSKAPET	2021	Budsjett	Korr Budsjett	2020
1. Rammetilskudd				
2. Inntekts- og formuesskatt				
3. Eiendomsskatt				
4. Andre generelle driftsinntekter				
5. *Sum driftsinntekter*				
6. **Sum bevilgning drift , netto**	13 837 455	7 662 537	7 662 537	7 836 921
7. Avskrivninger	10 448 562	-	-	10 506 198
8. *Sum netto driftsutgifter*	3 388 893	7 662 537	7 662 537	2 669 277
9. **Brutto driftsresultat**	*3 388 893*	*7 662 537*	*7 662 537*	*2 669 277*
10. Renteinntekter	739 317	150 000	150 000	501 586
11. Utbytter	1 500 000			
12. Gevinster og tap på finansielle omløpsmidler	66			82 732
13. Renteutgifter	1 178 000	2 250 778	2 250 778	1 689 642
14. Avdrag på lån	4 160 000	4 660 000	4 660 000	4 160 000
15. *Netto finansutgifter*	*3 098 749*	*6 760 778*	*6 760 778*	*5 430 788*
16. Motpost avskrivninger	10 448 562			10 506 198
17. **Netto driftsresultat**	**10 738 706**	**901 759**	**901 759**	**2 406 133**
Disponering eller dekning av netto driftsresultat:				
18. Overføring til investering				
19. Avsetninger til bundne driftsfond				
20. Bruk av bundne driftsfond				
21. Avsetninger til disposisjonsfond				
22. Bruk av disposisjonsfond				
23. **Dekning av tidligere års merforbruk**				
24. **Sum disponering eller dekning av netto driftsresultat**				
25. **Fremført til inndekning i senere år (merforbruk)**				

2.2 Bevilgningsoversikt drift etter budsjett- og regnskapsforskriften § 5-4 2. ledd

Hvordan komme frem til sum bevilgning drift, tall fra økonomisk oversikt drift.

DRIFTSREGNSKAPET	2021	Budsjett	Korr Budsjett	2020
6. Overføringer og tilskudd fra andre				
7. Brukerbetalinger				
8. Salgs- og leieinntekter	41 467 899	34 110 000	34 110 000	33 953 120
10. Lønnsutgifter	9 265 404	10 011 631	10 011 631	9 680 221
11. Sosiale utgifter	3 161 330	3 825 591	3 825 591	3 128 655
12. Kjøp av varer og tjenester	14 953 710	11 127 000	11 127 000	13 057 323
13. Overføringer og tilskudd til andre	250 000	250 000	250 000	250 000
Sum bevilgning drift , netto	**13 837 455**	**8 895 778**	**8 895 778**	**7 836 921**

2.3 Bevilgningsoversikt investering etter budsjett- og regnskapsforskriften § 5-5 1. ledd

INVESTERINGSREGNSKAPET	2021	Budsjett	Korr Budsjett	2020
1. Investeringer i varige driftsmidler	17 672 188	20 800 000	20 800 000	25 753 081
2. Tilskudd til andres investeringer				
3. Investeringer i aksjer og andeler i selskaper				
4. Utlån				
5. Avdrag på lån				
6. Sum investeringsutgifter	**17 672 188**	**20 800 000**	**20 800 000**	**25 753 081**
7. Kompensasjon for merverdiavgift				
8. Tilskudd fra andre				797 551
9. Salg av varige driftsmidler	304 351			
10. Salg av finansielle anleggsmidler				
11. Utdeling fra selskaper				
12. Mottatte avdrag på utlån				
13. Bruk av lån				
14. Sum investeringsinntekter	**304 351**	**-**	**-**	**797 551**
15. Videreutlån				
16. Bruk av lån til videreutlån				
17. Avdrag på lån til videreutlån				
18. Mottatte avdrag på videreutlån				
19. Netto utgifter videreutlån	**-**	**-**	**-**	**-**
20. Overføring fra drift				
21. Avsetninger til bundne investeringsfond				
22. Bruk av bundne investeringsfond			-	
23. Avsetninger til ubundet investeringsfond				
24. Bruk av ubundet investeringsfond	17 367 837	20 800 000	20 800 000	24 955 530
25. Dekning av tidligere års udekket beløp				
26. Sum overføring fra drift og netto avsetninger	**17 367 837**	**20 800 000**	**20 800 000**	**24 955 530**
27. Fremført til inndekning i senere år (udekket beløp)	**-**	**-**	**-**	**-**

3. Balansen pr. 31.12

3.1 Balanseregnskapet etter budsjett- og regnskapsforskriften § 5-8

Kapittel	BALANSEN 31.12.	2021	2020
	Eiendeler		
	Varige driftsmidler		
27	Faste eiendommer og anlegg	141 747 707	143 448 699
24	Utstyr, maskiner og transportmidler	13 313 660	14 996 520
	Finansielle anleggsmidler		
21	Aksjer og andeler		
	Obligasjoner		
	Utlån		
28	Immaterielle eiendeler		
20	Pensjonsmiidler	18 280 662	21 268 720
	Omløpsmidler		
10	Bankinnskudd og kontanter	28 853 588	31 172 460
	Finansielle omløpsmidler		
18	Aksjer og andeler	15 000 000	15 000 000
	Obligasjoner		
	Sertifikater		
	Derivater		
16	Kortsiktige fordringer		
13	Kundefordringer	3 277 817	4 808 726
	Andre kortsiktige fordrigner		
19	Premieavvik	2 261 100	2 208 100
	Sum eiendeler	**222 734 535**	**232 903 225**
	Egenkapital og gjeld		
	Egenkapital		
	Egenkapital drift		
56	Disposisjonsfond	-79 242 223	-68 503 517
51	Bundne driftsfond		
5900	Merforbruk i driftsregnskapet		
	Egenkapital investering		
53	Ubundet investeringsfond		
55	Bundne investeringsfond		
5970	Udekket beløp i investerignsregnskapet		
	Annen egenkapital		
5990	Kapitalkonto	-56 169 264	-77 777 983
581	Prinsippendringer som påvirker arbeidskapital drift		
580	Prinsippendringer som påvirker arbeidskapital investering		
	Langsiktig gjeld		
45	Gjeld til kreditinstitusjoner	-55 472 818	-59 632 818
41	Obligasjonslån		
43	Sertifikatlån		
40	Pensjonsforpliktelse	-23 361 208	-21 240 356
	Kortsiktig gjeld		
35	Leverandørgjeld	-1 775 937	-3 519 637
31	Likviditetslån		
34	Derivater		
32	Annen kortsiktig gjeld	-6 713 084	-2 228 915
39	Premieavvik		
	Sum egenkapital og gjeld	**-222 734 535**	**-232 903 225**
	Memoriakonto		
9100	Ubrukte lånemidler		
9200	Andre memoriakonti		
9999	Motkonto memoriakonti		